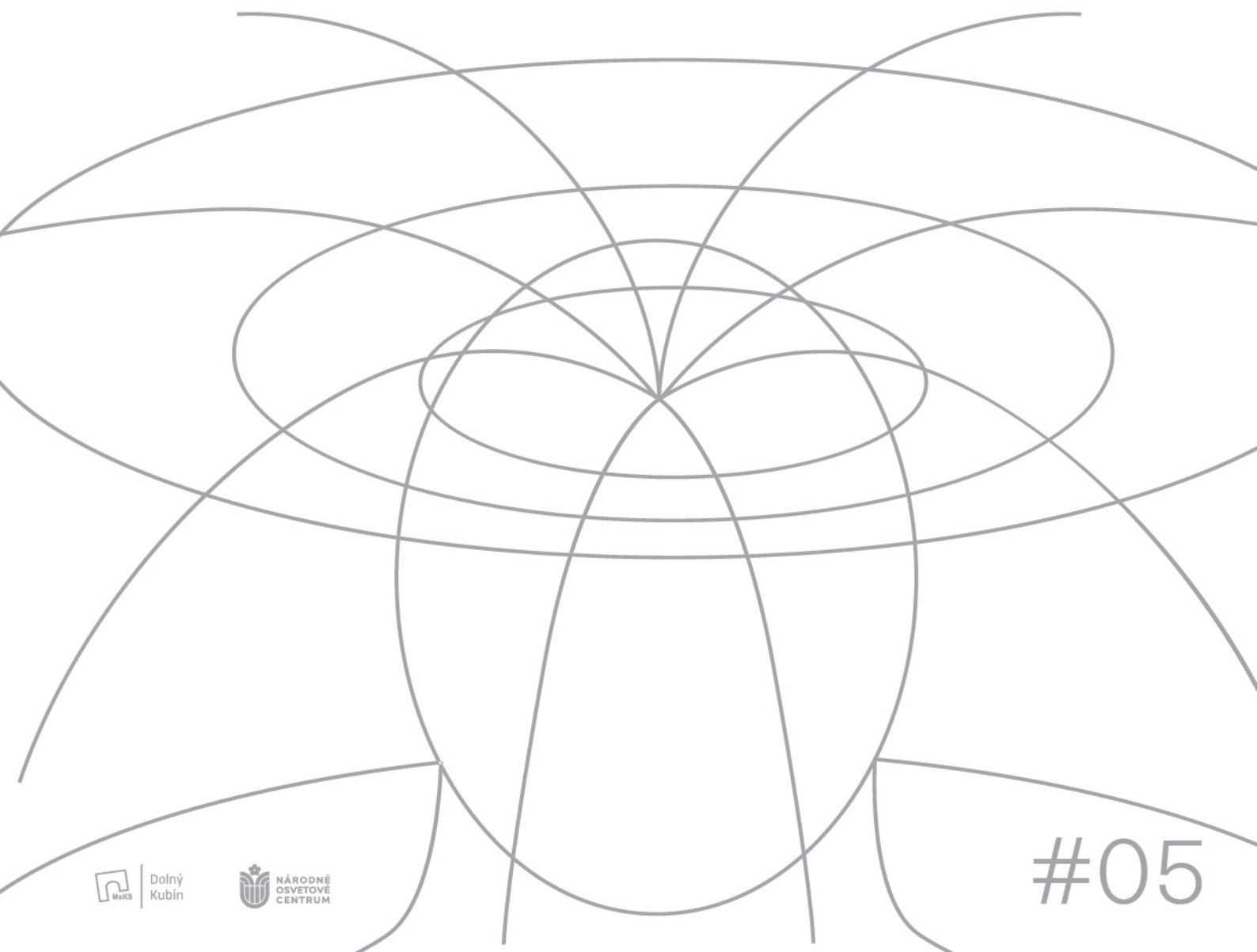

71

INFO / 21 JÚN 2025

Čom spieras'?

Dolný
Kubín

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
CENTRUM

#05

MOJA PRVÁ... DIEL ŠTVRTÝ

Anketu viedol: Dušan Jablonský

Účastníkom 71. Hviezdoslavovho Kubína sme položili anketovú otázku: „Aká je vaša prvá spomienka na Hviezdoslavov Kubín?“

Martin (Nitra, 14 rokov)

Školské kolo, ktoré som vyhral, keď som mal asi sedem rokov, a dostal som sa do obvodného kola. To bol pre mňa obrovský zážitok a asi to je najstaršia spomienka z Hviezdoslavovho Kubína, ktorú si pamätám.

Jakub (Nitra, 17 rokov)

Moja taká prvá spomienka na Hviezdoslavov Kubín bolo to, keď si ma Marica Šišková zobrala pod krídla a išiel som po prvýkrát recitovať. Hneď som sa prebojoval na celoštátne kolo spolu s mojím veľmi dobrým kamarátom, s ktorým máme obrovskú rivalitu.

Barbora (Žilina, 40 rokov)

Prvá spomienka je zo školských čias, keď som recitovala na základnej škole Mechúrika Koščúrika. A bola to pozitívna spomienka. 😊

Tomáš (Žilina, 27 rokov)

Moja prvá spomienka je tiež zo školských čias, z nejakého piateho ročníka, keď nám bolo oznámené, že sa máme naučiť nejakú básničku alebo nejaký text, ktorý budeme v rámci školského kola prezentovať. Na známku, dokonca.

Dušan (Banská Bystrica, 52 rokov)

Moja prvá spomienka, ktorá mi napadne a ktorá sa spája s Hviezdoslavovým Kubínom je zo strednej školy, ale netýka sa priamo mňa. Klasicky sme dostali na úlohu naučiť sa báseň alebo prózu a v rámci triedneho kola vystúpila s prednesom spolužiačka, o ktorej by sme to vtedy nikto nepovedalí, ale podala úžasný výkon. Celá trieda jej spontánne začala tlieskať a ja som mal prvý naozaj silný zážitok z prednesu.

MÁM TAM IBA SKÁKAJÚCU OPIČKU ODPOVEDE IV. KATEGÓRIE V PREDNESE POÉZIE

Text: Alfred Tóth
Foto: Michal Lašut

Pre mňa ako recitátora je prednes poézie záležitosťou maximálnej sústredenosti. Preto som položil recitátorom otázku: Na čo myslíš a čo si predstavuješ pred a počas svojho prednesu?

Bruno Vidan: Dnes pred prednesom som bol nezvyčajne kľudný. Text som si užíval, čo väčšinou taký nebývam, ale počas prednesu mám zvyčajne prázdnu hlavu. Sústredím sa, kde som. Potom po prednese sa teším, že je to za mnou a sem tam si pre seba vravím, že túto časť som mohol povedať lepšie.

Martína Kubandová: Pred prednesom myslím na to, ako to celé bude fungovať. Zoberiem si vonkajšiu kompozíciu, predstavím si, kde a aké tempo mám použiť, kde mám dať dôraz, kde zase ubrať. A počas toho prednesu sa snažím, aby som tu myšlienku ponúkla čo naj dôveryhodnejšie divákovi. A ukázať im, prečo som si tento text vybrala bez toho, že by som im to povedala.

Tamara Richtárechová: Každý prednes, ktorému sa venujem, či už kratšiu alebo dlhšiu dobu sa snažím spojiť s nejakou mojou životnou situáciou. Pre to v ňom hľadám väčšie zosobnenie a aj sa mi lepšie recituje.

Natália Holodáková: Počas aj pred prednesom si

nepredstavujem nič. Ja mám v hlave prázdno, vtedy len existujem. Vtedy to zo mňa len ide a ja som v takom tranze, takže v hlave mám, že čisto nič.

Hana Hvozdíková: Keď recitujem snažím sa byť, čo najviac prítomná v danej chvíli a nezabudnúť aj prežívať prednes. Pretože na to, aby tam vynikli tie plastické obrazy je potrebné nerecitovať text len technicky

Diana Prachárová: Keď recitujem nemyslím na konkrétne veci, ale snažím sa všetkými svojimi silami dostať do textu. Snažím sa byť tu a teraz.

Zuzana Gnapová: Predstavujem si obrazy, ktoré sú v básni.

Filip Celuch: Počas prednesu si predstavujem dej mojej básne: Palestínu alebo básnikovu matku, s ktorou sa autor lúči. A niekedy pri chvíli, ako dnes sa mi mozog vypne a mám tam iba skákajúcu opičku, ktorá sa snaží zapamätať si text.

Marek Šivák: Pred prednesom myslím hlavne na text. Opakujem si to stále v hlave, aby som ho nezabudol. Snažím sa ukludniť, pretože mi strašne rýchlo búši srdce. Po prednese prichádza uvoľnenie.

DALA BY SOM JEJ RÍZEK A ŠALÁT. 🌸 🐦

PÝTAME SA V. KATEGÓRIE V PREDNESE POÉZIE.

Text: Alfréd Tóth
Foto: Michal Lašut

Pri veršoch Braňa Mozetiča, v ktorých sa zarezáva sliepka mi skrsla otázka. Vravieva sa, že verše sú spájané s nedeľou rovnako ako obed. Otázka znela nasledovne: Koho z autorov by ste si pozvali na nedeľný obed a čo by ste mu navarili?

Ivan Chorvát: Pozval by som si básnika Andreja Slád-koviča a pohostil by som ho klasickým gazdovským obedom.

Dominika Eglyová: Rozmýšľam, u mňa by to bol asi Hviezdoslav. A nachystala by som, čo by sa jemu ráčilo.

Mariana Ondrejová: Ja by som veľmi rada pozvala na nedeľný obed Ingeborg Bachmannovu. Dala by som jej rízek a šalát, jak sa u nás vraví a podebatovala si s ňou o jej živote. O tom, ako dokázala písať v ťažkých časoch.

Andrej Rácz: Ja by som pozval Kurta Vonneguta a spravil by som mu brutálne, veľké, dobré jedlo. Prvé, čo mi napadlo, bola knedľa, kačica a červená kapustu k tomu. Bum.

Barbora Rožnayová: Velice ťažká otázka. Prvá, na ktorú som si spomenula bola Sylvia Plath, od ktorej som mala báseň minulý rok. Mala celkom zaujímavý životopis. A čo by som jej spravila na obed? Niečo typicky slovenské alebo čo by si ona objednala.

Katarína Šáriová: Na obed by som pozvala dvoch pánov. Pána Milana Rúfusa a pána Miroslava Válka, pretože ma sprevádzali celý život. No a pravdepodobne, by som im pripravila slepačí vývar.

Vanesa Kánová: Ja by som pozvala tiež dvoch pánov. Tarasa Ševčenka a Alexandra Sergejeviča Puškina a pripravila pre nich halušky.

Erik Forgáč: No, čo by sme si dali? Asi, by som si pozval Viliama Klímáčka. Mám rád jeho tvorbu, jeho prácu. Navaril by som mu niečo večerné k počúvaniu džezu.

Lenora Nátherová: Roalda Dahla a jahniace stehno.

HODNOTENIE POROTOU

IV. KATEGÓRIA - POÉZIA

Tamara Richtárechová

Recitátorka pristúpi/a k výstavbe svojho prednesu (textu I. Bachmannovej *Osvietenie*) tak, že si zvolila pomalé, zvažujúce rečové tempo. Tento spôsob, spojený s pomalým príchodom v úvode prejavu pôsobil slubne a zaujal, no časom zvädzal recitátorku k nadužívaniu intonačných výrazových prostriedkov a k nadbytočnému melodizovaniu reči. Rečové tempo spojené s melodizáciou reči sa v priebehu prednesu nemenilo a stávalo sa stereotypným. Recitátorka sa až príliš snažila textu pomáhať využívaním výrazových zložiek reči, čo potom prekryvalo význam textu. Priamočiarejší a jednoduchší prednes by poslucháča viac vtiahol do obsahu a pôsobil by sugestívnejšie. Pomerne nečitateľná bola práca s predmetom (kamienok? malý talizman?), ktorý počas prednesu držala v ruke a na konci ho pustila na zem. Určite mala táto akcia metaforický význam, žiaľ, nevedela som ho rozlúštiť. Tamara Richtárechová má dobrý potenciál, na ktorom sa dá stavať, tentokrát však svoj prednes po výrazovej stránke trochu prekomplikovala.

Diana Prachárová

Diana Prachárová patrí k skúseným recitátorkám s veľmi dobrým potenciálom. Do svojho prednesu (montáž z poézie J. Bodnárovej a R. Jurčovej) je evidentne vnútorne silne zapojená a nesie dobrú energiu. V tomto prípade však došlo k istému prešpekulovaniu, čo sa odráža v nadužívaní výrazových zložiek, ktoré recitátorka často a bez prípravy mení. Tým si význam textu rozbíja. V prednese využíva veľmi často dramatické pauzy, ktoré však po čase strácajú účinnosť. Predimenzovanosť vo využívaní páuz a rozbíjanie plynulého toku reči pôsobí po čase zmechanizovane a stereotypne. Účinnosť prednesu trochu narušalo aj kostýmovanie (veľmi široké sako, ktoré mala prehodené cez plec a

ktoré si napokon, v súvislosti s textom o svojom vyzliekaní, obliekla). Nápadná veľkosť saka zvädzala divákov k rozmyšľaniu, ako ho napokon využije, čo tiež odvádzať pozornosť od vnímania samotného prednesu.

Text: Helena Čertíková

Hana Hvozdíková, S. Plath, T. Hughes: Listy a výkriky. Básne pre Sylviu Plathovú (montáž)

Zrelá recitátorka siahla po náročnej predlohe plnej silných metafor a vrstvených obrazov, ktorú spracovala vo výborne zostavenej montáži z básní Sylvie Plath a jej manžela, spisovateľa Teda Hughesa. Dramaturgicky premyslene vedie poslucháča od Plathovej komplikovanej vnútornej výpovede, oblúkom sa k nej vracia, no medzitým ponúka svoj pohľad na postavu Hughesa ako človeka, ktorého sa verejnosť často zjednodušene pokúša obviňovať zo spoluúčasti na tragédii spisovateľky. Recitátorka však vnáša do interpretácie porozumenie, empatiu a ukazuje aj jeho citlivú stránku. Montáž rieši dvojpoľnosť pohľadov s interpretačnou istotou, výpoveď je presvedčivá, emočne pravdivá a podaná s vnútorným naplnením. Nejde len o technicky zvládnutý prednes, ale o jasný osobný postoj, o odvahu a hlbokú interpretáciu. Mimoriadne silným a funkčným momentom bol už samotný úvod dýchania s rekordne dlhou pauzou. Táto tichá, krutá, ale významovo plná medzera bola vnútorne prežitá a recitátorka v nej dokázala udržať pozornosť diváka bez slov, len cez svoju prítomnosť, koncentráciu a silu ticha. Ide o interpretačne vyspelý výkon, v ktorom cítime odvahu, cit pre detail, tvorivosť, intonačnú istotu a schopnosť preniesť náročné básnické obrazy do silného diváckeho zážitku.

Text: Zuzana Budinská

Zuzana Gnapová, Patricie Gonzalo de Jesús
- Vzdušné korene

Koláž z textů je dramaturgicky velice nosná a interpretkou přesvědčivě vyložená i prožitá. Ženské téma frustrace a jakési vnitřní revolty ve světě mužské dominance recitátorka uchopuje mnohoveštvatě s celou škálou promyšleně využitých výrazových prostředků. Silně se tak skrze předlohu osobně vyjadřuje v přehledně zvládnutém celku.

Monika Kubandová, Pavol Országh Hviezdoslav
- Rachel

Interpretka sugestívně, se zaujetím, ponorem do tématu a hlavní postavy Rachel rozvíjí biblický příběh vraždění nevinů. Text je postaven především na dialogických partech, kterými nás koncentrovaně vede s poměrně citlivou stylizací postav i zdařilou prací s řečí vázanou. Doporučujeme se při další práci na textu zaměřit především na lepší výstavbu celé situace, která je už od samého začátku příliš dramatizovaná a neumožňuje tak větší gradaci v postupném vývoji celé tragédie. Rovněž pak promyšlenější práce se škrty by výkonu prospěla.

Text: Martina Longinová

Natália Holodáková, Rupī Kaur: Domov

Krehký až detinský zjav a prejav recitátorky podporený jednoduchým bezpohlavným kostýmom perfektne fungoval v úvode tohto prednesu ako obraz naivnej čistej nevinnosti. Transformácia výrazu do sveta znásilnením traumatizovanej zrelej ženy, ktorá túto skúsenosť prežíva znova a znova pri nových intímnych stretnutiach je neprirodzená a nepôsobí uveriteľne. Tu sa žiada predsa len výkon podporený životným poznaním sily a slabosti ženy, potlačenie vonkajškovej plačlivosti a zvýraznenie racionalizácie s hlbokým zvnútornením duševne mutujúceho zážitku.

Filip Celuch, Mahmúd Darwiš:
Prichádzam k tŕeňu tvojich očí

Filip sa štylizuje do polohy záhadného až magického príťažlivého mladého muža v čiernom akoby ezoterickom kostýme a svoj prednes pretkáva množstvom dôrazov, gestických dopovedaní a páuz. Táto metóda nejaky čas funguje a recitátorovi sa darí vytvárať dojem, že naozaj ide o niečo mimoriadne dôležité, čo pre neho samotného je aj nepochybne pravda. Poslucháč sa ale postupne unaví, ťažoba a pauzy začnú presahovať hodnotu vypovedaného a celkový dopad výpovede sa stáva sporným až kontraproduktívnym. Filip má toho v repertoári viac, takže pokojne môže uplatniť princíp „menej je viac“ a dosiahnuť oveľa účinnejší výsledok.

Text: Richard Veselý

Marek Sívák, Wisława Szymborska – Deti doby, Na sklonku storočia, Tortúry (koláž)

Humanizmus Szymborskej poézie ako napísal iný poľský básnik Stanisław Baranczak, je humanizmom bez pátosu a veľkých slov – a to ho robí autentickým a fascinujúcim. Je v nej rovnako prítomná starosť o človeka, ako i o celé spoločenstvo naprieč dejinami. Ukazuje sa, že ten istý tvor je schopný bezhraničnej lásky i nepredstaviteľnej krutosti, že ako ľudia sme neodňateľne spätí s dobami, v ktorých bežia naše životy a že je nesmierne ťažké, až nemožné prenášať individuálnu skúsenosť z jednej generácie na tú ďalšiu. Slabinou Sívákovej koláže je krátenie básní, pri ktorom došlo k vypusteniu významovo relevantných častí. V texte sa tu „...dušička presúša, / stráca, vracia, približuje, vzdáva, sama sebe cudzia, nepochopiteľná, / raz istá si, raz neistá svojím jestvovaním...“ Ešte predtým sa však recitátor výrazovo hrá s tvarmi slova „politický“, čo je len náznak ďalšieho priebehu recitácie, ktorý prináša zrozumiteľné tľmočenie obsahu, a jeho zreteľné rozdelenie do dvoch dopĺňajúcich sa častí. Tá prvá je odľahčená, ironizujúca, posunutá až k žoviálnosti výrazu, tá druhá zasa rozvážnejšia a významovo zaťaženejšia. Sívák sa suverénne pohybuje v priestore textu, účelne využívaj refrény, je akurátny v práci s tempom, rytmom a pauzou i v akcentovaní ťažiskových veršov a slov. V závere sa zahral na básnika a tvorivo spojil do pointy tri verše z dvoch odlišných básní, aby tak svoju koláž významovo završil.

Bruno Vidan, Zbigniew Machej – Podunajský apokryf

Báseň poľského autora je štylizovaným prerozprávaním príbehu Ježiša Krista, ktoré sa rozbieha na viacero strán: je pochybovačné, relativizujúce, potvrdzujúce, usúvzťažňujúce a azda štipku aj prorocké. Toto rozbiehavé rozprávanie vo veršoch uzemňuje, koriguje a držia v línii historické skutočnosti tvoriace kostru príbehu. Pristúpiť k nemu s vážnosťou znamená obsiahnuť aspoň základný význam jeho oporných bodov, aby bolo to, čo bude následne vyslovené, možné aspoň zamak brať vážne. A tu leží hlavný problém Vidanovho prednesu. Recitátor v podstate od začiatku nevie, čo to presne hovorí a preto ani nevie, ako by to mal povedať. Zvoliť si žoviálnosť ako základný interpretačný kľúč k tomuto textu, ako určujúce hľadisko, ktorým sa naň ide nazerať, možno prinajmenšom označiť za problematické. Takéto uchopenie potom pochopiteľne generuje ďalšie interpretačné a prenesené aj výrazové problémy. Na prvý pohľad sa Vidanov prednes javí ako energický a sebavedomý, nie je však krytý skúsenosťou, ktorá by recitátora priviedla k hľadaniu iných, než povrchných významov.

Text: Peter Milčák

VRÁSKY VYRIEŠI BOTOX

Text: Pavol Náther
Foto: Michal Lašut

Nedá sa povedať, že by texty v V. kategórii próza boli nejako pesimistické, ale predsa len sme mohli počuť o motíve samovraždy a smrti z viacerých uhlov. Dalo by sa povedať, že viac ako v polovici prednesov. Ľudí teda asi niečo trápi. Ale čo ich trápi? Čo robí recitátorom V. kategórie vrásky na čele?

Jarmiľa Ráczová

Mne, ako mladému človeku, robí vrásky na čele to, keď ma niekto nepočúva. Bohužiaľ ešte aj v tejto dobe sa mi stáva v mojom okolí, že ma niekto nepočúva.

Mária Mišunová

Keď vidím, že je veľká nespravodlivosť. A trochu z takých sebeckých dôvodov – keď vidím, že niekto z mojich blízkych trpí a má nejakú vážnu chorobu. V súčasnej dobe by mohli byť už na všetky choroby lieky.

Šimon Kandur

Tak na začiatok sú to moje tri deti. Ale keď sa nad tým hlbšie zamyslím, tak mi robí vrásky naša momentálna politická situácia. Nikdy som sa nad tým nechcel zamýšľať, ale, bohužiaľ, to tak je.

Marta Pribylinová

Mňa trápia zdravotné problémy. Ale aj všeobecné sociálne problémy, keď vidím tú chudobu okolo nás. Pracujem ako terénna sociálna pracovníčka a keď vidím ľudí, ktorí majú problém dostať sa vôbec k lekárovi, tak to ma naozaj trápi.

Martina Mareková

Vrásku na čele, okrem genetiky, mi často robí otázka budúcnosti našej krajiny – z politického hľadiska. Ale často mi ich spôsobujú aj klienti v práci. Vtedy tak zdvihnem obočie, spomeniem si, že nie som za botox a vrátim ho naspäť.

Mária Škarohládová

V súkromí sú to naše deti, keď majú nejaké problémy. A z celospoločenského rozmeru, keď sú ľudia na seba zlí a suroví.

Patrik Viňas

Trápi ma, že ľuďom chýba ľudskosť. Nejakú nám chýba v poslednom čase sympatia a prestali sme sa počúvať. A v tomto je to umenie krásne, že každý môže niečo vyjadriť a druhí ho počúvajú.

RUKY V POHYBE - AUTORI PÍŠU O SVOJOM PÍSANÍ

Daniel Pastířčák (1959) sa rozhodol v našej rubrike rozprávať o básni *biele na bielom*, ktorá je súčasťou jeho najnovšej zbierky *V nikom a nikde* (Modrý Peter, 2024). Žiaľ, pre dĺžku vyberáme len časť

BIELE NA BIELOM

schyluje sa k tichu
zaostal som
nestíhnam sa
priveľmi
som sa zdržal
už sa nedobehneme

sčítali ma odvážili podčiarkli podpísali
odfotili

čo si počať s diaľkou
v oku chlapca
s rosou pri koreňoch trávy
s čistou čepelou rybky
v prúde zatajenou hmlou

čo si počať so spevom dievčaťa
medzi kvetmi májových jabloní
s peľom na otvorených ústach
s bielou cestičkou v čiernej kalvárii
s roztrhnutou šatkou a šedivými vlasmi
so zatlačenými očami v lebke starency

Biele na bielom: bolo to, ak si dobre pamätám, asi dva týždne pred tým, ako Rusko, ktoré hovorilo, že nikdy nezaútočí, zaútočilo na Ukrajinu. Doviezli si aj pojazdné krematória, teda počítali so spaľovaním mŕtvol. Samozrejme, atmosféra bola taká, že sme cítili, že niečo zlé sa deje. Všetkým už prebehla anexia Krymu. Ja som bol v tom čase pri Brne, v takom kláštore a viedol som tam duchovné cvičenia.

Štyri dni sme mlčali a len sa stretávali kvôli podnetom k meditáciám. A tam mali takú peknú kláštornú záhradu a za tým les. Tam som trávil svoj čas. A zároveň sa to celé spojilo so spomienkou pred rokmi, kedy som sa na tomto duchovnom cvičení dozvedel o smrti môjho najbližšieho priateľa Juraja K. A zrazu sa zrodila

tá báseň plná tušenej smršti šialenstva, ktoré odkiaľsi prichádza. Prechádzal som sa tým lesom a tie obrazy mi šli do hlavy a ja som si ich len zapisoval a potom usporadúval. Schyluje sa. Ako človek cíti, ešte nevidí ani mraky, ale cíti niečo v ovzduší, že sa to blíži. No a vznikla báseň, ktorú keď si spätne čítam, tak si vravím: „To ako je možné?“ Existuje v dvoch verziách. V tejto verzii (*V nikom a nikde*) sme sa s Petrom nakoniec rozhodli, že poslednú vetu tej básne: Schyluje sa k nekonečnu sme vypustili. Vo verzii, ktorú som dal do výberu z mojej poézie som tú vetu ponechal. Dáva to iný zmysel, tá báseň bez tej poslednej vety končí beznádejne. Ten rozpad všetkého vkladám do priestoru nekonečna, v ktorom aj táto súčasná temnota má nádej.

HODNOTENIE POROTOU

V. KATEGÓRIA - PRÓZA

Text: Peter Milčák
Foto: Michal Lašut

Mária Škarohlídová

Mária Škarohlídová je skúsenou interpretkou s veľmi dobrými hlasovými, aj rečovými dispozíciami. Tie v svojom prednese (V. Pankovčin: Tri ženy pod orechom) naplno využila. Jej prejav vyznieva pokojne a neobyčajne sústredene, čím umožňuje naplno vnímať obsah prednášaného textu. Napriek tomu, že text ponúka dramatické momenty, drží recitátorka emócie pod kontrolou, recituje s nadhľadom, a tým ešte viac umocňuje jeho emocionálny dosah na divákov. Zrelý, po všetkých stránkach vyvážený prejav.

Text: Helena Čertíková

Mária Mišunová, Kjersti A. Skomsvold: Čím rýchlejšie kráčam, tým som menšia

Recitátorka očarila porotu aj divákov výberom textu a jeho umeleckým spracovaním. Na javisku rozvíjala príbeh staršej ženy, ktorá kráča do „finále“ svojho života. Spomína, hodnotí, stále túži a žije ho naplno. Išlo o autentickú a výnimočne presvedčivú výpoveď, ktorá sa vyhla sentimentu a ponúkla divákovi živý, dych berúci odkaz, že aj posledné roky života možno žiť s plnou silou, chuťou a humorom. A diváci dýchali spolu s ňou. Jej rozprávanie nieslo ľahkosť, nadhľad, sebaíroniu a zdravý humor. Opakovaný smiech v hľadisku nebol výsmechom, ale prirodzenou reakciou na jej schopnosť pointovať a vtipne reflektovať život. „Strihanie“ v texte

bolo odvážne a nečakané, no funkčné a nič nepôsobilo násilne ani samoúčelne. Všetko bolo podané s citom pre správnu mieru. Výsledkom bola silná výpoveď o ľudskej túžbe po naplnení, o smiechu i samote, o tom, čo nás robí ľuďmi. Dojemný a pritom osviežujúco civilný prednes. Mária Mišunová, hoci ako recitátorka debutuje v rámci súťaže, potvrdila svoj talent. Je technicky zdatná, pracuje s textom plasticky, s výrazovou istotou a humorom.

Marta Pribylíňová, Marta Hlušiková: Raz čudný chlap

Recitátorka vykresľuje príbeh, v ktorom ako rozprávačka pozoruje dianie v susednom dome na pozadí vlastného vnútorného vnímania. Táto dramaturgická línia jej umožňuje budovať dej, ale zachovať potrebný odstup a zostať v rozprávačskej polohe. Príbeh má jasnú pointu, ku ktorej cielene smeruje. Pomohlo by mu zredukovať v interpretácii dramatizovanie a dialogizovanie postáv príbehu. Výkon by získal na sile ešte dôraznejším uchopením rozprávačskeho postoja, plynulejším vedením výpovede a dôslednejšou prácou s intonáciou, ktorá by ešte viac podporila významovú vrstvu textu. Každopádne interpretka dokáže udržať pozornosť poslucháča a sprostredkovať príbeh s jemným napätím a ľudskou blízkosťou.

Text: Zuzana Budinská

Jarmila Ráczová, Soňa Uriková - Na samote

Recitátorka se zaujatě vciťuje do hlavní postavy příběhu mladé ženy, která se vrací do místa svého neutěšeného dětství. Vyprávěním nás provází velmi uvěřitelně, s osobním prožitkem, napětím a dobře využitou prací s výrazovými prostředky. Rezervou zůstává dějový oblouk ve smyslu hlavního tématu sdělení a emocionálního vývoje hlavní hrdinky směrem k jasnější pointě.

Text: Martina Longinová

Katarína Jánošíková, Jean -Paul Sartre: Múr

Katarína naráža na štyri svetové strany múra väzenskej cely, na múry neslobody a útľaku. Od povýšeneckého nadhľadu nad svojimi väzňami prechádza k zúfalej a recitátorsky efektnej snahe ujsť a vrátiť sa domov, zachrániť si život. Jednoduchý čierny kostým s bosými nohami, pohyb v štyroch pravých uhloch, nástojčivosť, gradácia, paródia. Súčasne ale narážame aj na limity spojené s hlasovou dispozíciou a výkladom textu pokiaľ ide o vzťah k samotnému obvineniu a k spoluobvinenému.

Martina Mareková, Anonym: Hnoj

Martina vytlačila zo zvolenej schématickej literárnej predlohy, koľko sa dalo a divácky išlo o jedno z najúspešnejších vystúpení. Až komiksové obrázky zo života zbohatlíckej smotánky s materiálnou hojnosťou a mentálnou chudobou uchopila s veľkou dávkou komediálneho nadania, ale nevyhla sa občasnému prestreleniu výrazových prostriedkov a hlavne nevyjasnenosti postoja hlavnej postavy k zhnuseniu zo samej seba a k súčasnej akceptácii tohto stavu, pretože „na fejsbúku to vyzerá dobre“.

Text: Richard Veselý

Šimon Kandur, Hubert Kłimko-Dobrzaniecki

– Uspávanka pre obesenca

Fragment z novely poľského autora, ktorý časť života prežil na Islande (tu sa odohráva príbeh z textu), je vynikajúcou dramaturgickou voľbou. Reprezentuje práve tú časť literatúry, ktorú považujeme za hodnotnú

najmä preto, že dokáže to závažné vypovedať čímisi iným (často menej závažným). Jednoduchý príbeh dvoch priateľov, z ktorých jeden sa v živote dobrovoľne podriaďuje napĺňaniu praktických cieľov i očakávaniu iných, zatiaľ čo druhý takýto limitujúci spôsob života odmieta. Ten prvý je normálny, tomu druhému šibe. Alebo je to naopak? Recitátor však veľké dispozície textu využil len čiastkovo. Už na začiatku chýbalo jeho prednesu realistickejšie uchopenie vstupnej pasáže, ktorým by sa odrazil k pútavému odkrývaniu toho, čo zo vzťahu dvoch protagonistov formuje nesamozrejmé priateľstvo. Absentovalo v ňom sústredenejšie a umnejšie vedenie hlavnej línie príbehu, schopnosť vyzdvihnúť a výrazovo aktualizovať významovo relevantné miesta a najmä väčšie odhodlanie svojim nezameniteľným, osobitým vkladom najprv do diania vtiahnuť publikum, a potom ho presvedčiť, že mu nesprostredkúva obyčajný príbeh, ale príbeh, v ktorom sa jedna z postáv stane svedkom zázraku.

Patrik Viňas, Daniel Majling

– Z denníka spisovateľa P. Tarasenka

Po textoch z Majlingovej knihy Ruzká klasika siahajú recitátori opakovane azda aj preto, že im ponúka príbehy inšpirované textami veľkánov ruskej realistickej prózy, akými boli A. P. Čechov, F. M. Dostojevskij či I. S. Turgenev. Svet ruských malomešťakov je vďačným rámcom, do ktorého Majling zručne vkladá príbehy nasýtené humorom, iróniou, absurditou, tak často prítomné v spleťtých vzťahoch ľudí. Viňasov prednes naplnia ambície textu. Vo svojej recitátorskej realizácii ponúka bezprostredné a živé rozprávačstvo, ktoré sa jednak opiera o pilier dostatočného odstupu od textu, a potom o pilier jeho ironického uchopenia. Popri sústredení sa na problémy a krízy hlavnej postavy by prednesu pomohlo aj prepracovanejšie vykreslenie protagonistovho vzťahu k matke. Recitátor sa spolieha na ťažiskovú humornú linku príbehu, na ktorú sa okamžite napája aj publikum. Otázkou však ostáva, nakoľko mala jeho výpoveď ostať len v tejto polohe, alebo sa mal recitátor pokúsiť o čosi ambicióznejší presah k vážnejšiemu vyzneniu toho, čo príbeh neúspešného spisovateľa prináša.

Text: Peter Milčák

HODNOTENIE POROTOU

V. KATEGÓRIA - POÉZIA

Text: Martina Longinová
Foto: Michal Lašut

Dominika Englyová, P. O. Hviezdoslav: Napred!

Recitátorka si zvolila text, ktorý v kontexte dnešnej doby nadobúda nové významy a ponúka priestor na aktualizáciu a osobný postoj. Oceňujeme jej prirodzenosť, kultivovaný prejav a schopnosť pôsobiť na javisku nenútené a s istotou. V zrkadlení obrazov by sme očakávali väčšiu výrazovú plasticitu, najmä precíznejšiu prácu s temporytmom a dikciou. Miestami bol prednes na väčšom javisku na hranici počuteľnosti, čo oslabovalo účinok niektorých významových momentov. V niektorých pasážach by pomohla aj dôslednejšia artikulácia. Báseň nesie názov NAPRED a práve ten vytvára očakávanie výpovede s jasnejším interpretačným zámerom. Hlbšie rozkrytie významu by výkon posunulo do silnejšej výpovednej roviny, aby neostal len v polohe všeobecného posolstva.

Mariana Ondrejevová, L. Podjavorinská: Utopená

Recitátorka na pozadí baladického príbehu ponúkla presvedčivý, zvnútornený prejav. Využíva mimojazykový prostriedok (spev), ktorý je funkčne zakomponovaný do prednesu a citlivo dotvára atmosféru. Melodické predely pôsobia prirodzene a organicky sa integrujú do výstavby príbehu. Vo forme verša je presná, rytmicky istá a zároveň veľmi vnímavo pracuje s náladou textu. Dokáže udržať silnú baladickú atmosféru a zároveň prináša pohľad do vnútra dievčaťa ako hrdinky príbehu. Výnimočne citlivo osciluje medzi dvoma rovinami: hĺbkou osobného prežívania a rozprávačským odstupom.

Práve v ich striedaní nachádza presvedčivý interpretačný postoj, ktorý pôsobí prirodzene, čím aktualizuje tému balady civilným, no pôsobivým spôsobom. V charakterizácii postáv zachováva mieru, neprehráva, čo svedčí o jej interpretačnej zrelosti a schopnosti dôverovať sile samotného textu.

Text: Zuzana Budinská

Ivan Chorpát

Recitátor si zvolil text, ku ktorému má evidentne veľmi silný vzťah. Jeho prednes je vnútorne zainteresovaný. Kostrova báseň Moja rodná je úprimným vyznaním človeka, ktorý sa vracia z cudziny, a ktorý akoby po prvý raz objavil krásu svojho rodiska. Obrazy, ktoré básnik ponúka, sú obrazmi prostej, skromnej a jednoduchej krásy (ovsík chudoby, pás poľa zemiakového, šípový ker...) a vzťah k nim je veľmi nežný. Básnik ako by sa chcel ospravedlniť svojmu rodisku a prosí o odpustenie, že ho dosiaľ takto nevnímal. Tento výklad si vyžaduje pri prednese silnú zvnútornenosť a intimitu. Recitátor predniesol tento lyrický text skôr ako oslavu svojho rodiska. Intenzitou hlasu, ako aj častými prízvukmi na každom slove pôsobil jeho prednes trochu pateticky, čím účinnosť básne oslabil. Žiadalo by sa isté stíšenie, aby prednes vyznieval komornejšie. Tak by bol účinnejší.

Barbora Rožnayová

Barbora Rožnayová je skúsenou recitátorkou, ktorá si vybrala recitátorsky veľmi vďačný text. (A. A. Voznesenskij: *Monológ M. Monroe*). Recitátorka sa však počas svojho vystúpenia priveľmi sústredila na formálnu stránku prednesu, nadužívala melodiku, pauzy a ďalšie intonačné činitele, čím text významovo rozbíjala a tak prekrývala jeho zmysel. V snahe o zdramatizovanie hereckého príbehu dosiahla opak: diváci vnímali intonačné finesy, až intonačné čarovanie, ale vnútorne ich text nezasiahol. Menej by bolo určite viac.

Text: Helena Čertíková

Erik Forgáč, Daniel Pastířčák: Oči Milady Horákovéj

Určite jeden z najvýznamnejších literárnych objavov tohto ročníka. O to milší, že na Kubín zavítal aj sám autor a potvrdil, že nepočul, že by túto báseň už niekto recitoval. „Kto dnes ešte verí,“ pýta sa opakovane a myslí tým nielen vieru v biblické podobenstvá, ale na ich pozadí sa pýta na súčasný a budúci hodnotový svet ľudstva. V prednese Erik balansuje medzi snahou o prirodzenosť a pokusmi o tvorivú štylizáciu, niekedy úspešnými a pôsobivými (napr. stupňovanie, frázovanie, účinné pauzovanie) a inokedy menej výraznými akoby nedotiahnutými pasážami. Ale posolstvo Milady Horákovéj bolo bezpečne doručené. Mŕtvi nás kriesia k životu.

Vanesa Kánová, Ján Botto: Žltá ľalia

Návrat ku klasike poteší, ak prináša cez „závoj čias“ posolstvo doby, ktoré presahuje do našej súčasnosti. Motivácia výberu tohto školského textu však nie je jasná. Recitátorka, akokoľvek kultivovane jej prednes znel, neprekročila povrchné odovzdanie úcty klasikovi, príbeh ničím viac než romantickou baladou neoslovil, ba ani tragédia ukrytá v nej nami neotriasla, výrazové prostriedky ostali v archaickej podobe otrockého dodržiavania verša, bez budovania oblúka, gradácie, bez náležitých páuz vytvárajúcich napätie a priestor na reflexiu. Diabol, ktorého by sme sa všetci mali báť, odhalený nebol.

Text: Richard Veselý

Andrej Rácz, Brane Mozetič – Sny v inom jazyku (montáž)

Montáž z básní slovinského autora je celkom zloženým zo 4 samostatných básní, čo neraz, ako to už pri montážach býva, prináša riziká významových a komunikačných skratov. V tomto prípade však možno konštatovať, že výsledná báseň vo svojej celistvosti je poskladaná s potrebnou citlivosťou a ohľadom na významy jednotlivých textových súčastí a pri ich spájaní nedochádza k spomínaným problémom. Recitátor investoval do dramaturgie a je zrejme, že veľmi dobre vedel, prečo si daný text vybral. Jeho prístup k vystúpeniu je osobitý: Rácz nerecituje, Rácz prichádza z výpoveďou, ktorú je nevyhnutné nástojčivo vysloviť, vďaka čomu si podmaňuje publikum. Jeho prednes sa vyznačuje odhodlaním, interpretačnou odvahou a autenticitou, vyniká prirodzeným a tvorivým zvýznamňovaním textu. A bravúrne sa vyrovnáva aj s budovaním viacerých vrcholov, ktoré sú pri montáži nevyhnutné práve kvôli tomu, že je zložená z niekoľkých samostatných básní.

Text: Peter Milčák

Katarína Šáriová, Milan Rúfus - Rakvy z Vietnamu

Veršovaný monolog matky, ktorá ztratila ve válce syny pojmá recitátorka veľmi uprímně, citovú a ve výpovedi směrem k ministromi přesvědčivě. Tematicky rezonuje i přesah do současnosti. Vyprávění plyne v adekvátním pomalejším tempu. Doporučuji zaměřit se více na výstavbu s členěním celé výpovědi a také pracovat na zdokonalování techniky mluveného projevu.

Lenora Nátherová, Pavol Országh Hviezdoslav - Kain

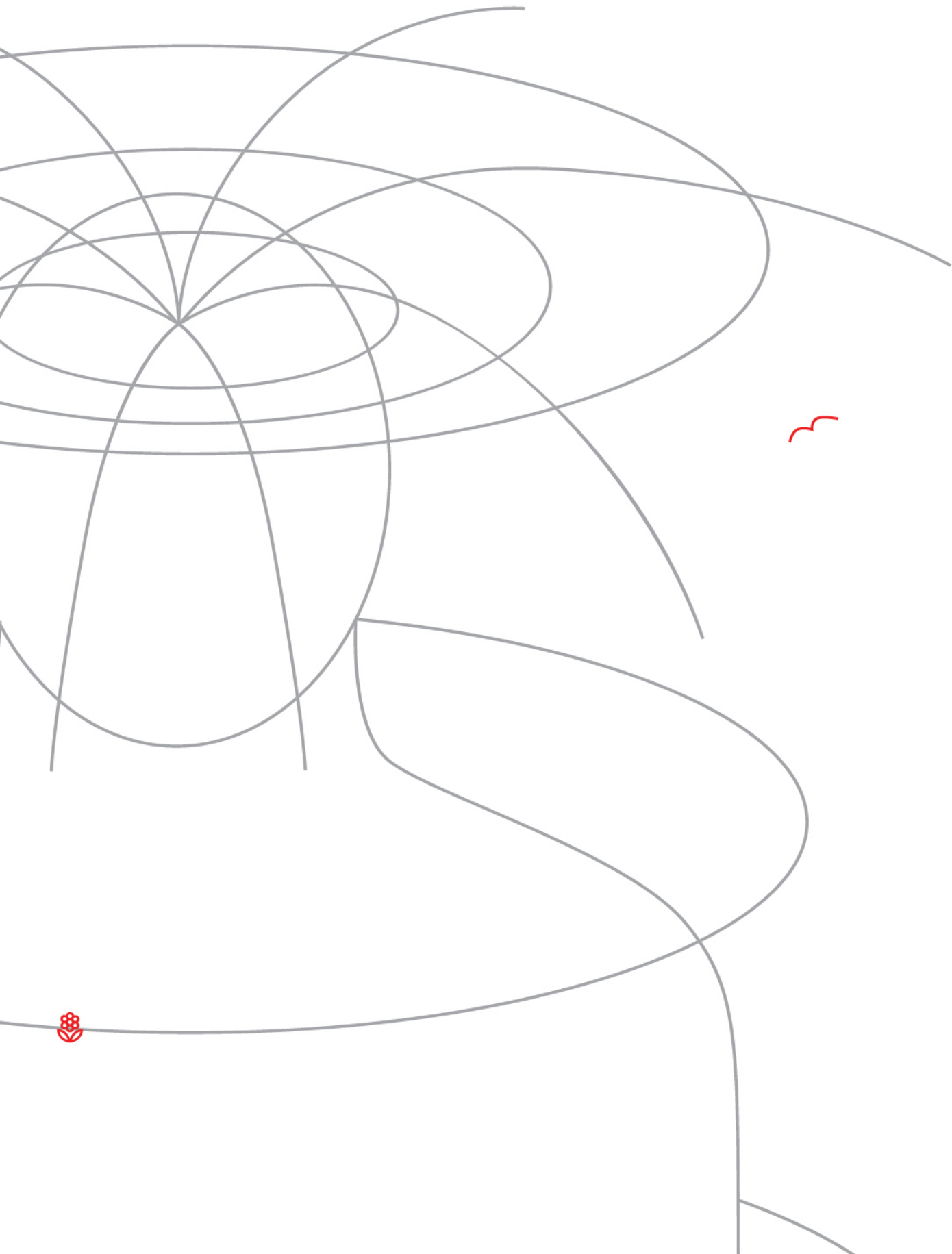
Formálně, obsahově i tematicky náročnou předlohu vyzrála a kultivovaná interpretka beze zbytku naplnila. Do přednesu dává velký osobní prožitek, umí pracovat s emocemi, citlivou a jasnou charakterizací postav i s jejich úhly pohledu na prvotní hřích jako na nosné téma celého úryvku básnické skladby. V jejím podání je výpověď srozumitelná, plastická a umocněná v závěrečném epilogu shrnujícím osobním komentářem se silnou pointou.

Text: Martina Longinová

ZÁDRAPKY

Hýbeme sa a ohýbame slová
tak, že tu stojíme a rozhýbeme
stanicu na pohybovnicu. A znova
sedíme a ak vlak sa pohne, zastaví kúsok zeme.
Jarko

DS ZÁDRAPKY, ZUŠ SENICA KOLEKTÍV - KRESLÍM ČIARU, NIE VŽDY ROVNÚ

RÉŽIA: JANA BÁŇAYOVÁ A KOLEKTÍV

Text: Dušan Jablonský
Foto: Michal Lašut

Táto inscenácia je uvádzaná ako autorská. Znamená to, že vychádza z vlastných zážitkov, pocitov a myšlienok členiek súboru?

Áno, inscenácia vychádzala z autentických skúseností mojich herečiek a tvorili sme to v čase, keď boli presne takto nastavené a kladli otázky, ktoré sme v inscenácii riešili. Je to všetko z ich vlastných textov, ich vlastných myšlienok a pohnútok. Proste, na javisku sú to ony samé za seba.

Predstavenie ste venovali svojmu nedávno zosnulému kamarátovi. Táto smutná udalosť dala asi mnohým motívom v inscenácii úplne iné významy, ako mali pôvodne?

Je to presne tak, ako hovoríš. My sme mali vlastne dilemu, či nemáme predstavenie zrušiť, pretože presne v čase, v ktorom sme mali hrať, sa konal jeho pohreb. Ale keďže Denis bol náš veľký fanúšik, často chodil na naše predstavenia a toto predstavenie nevidel, ale hovoril jednej z našich herečiek, svojej najlepšej kama-

rátke Milote: „Však ja na vás ešte prídem, vy to určite ešte budete hrať,“ tak sme si povedali, že on by určite chcel, aby sme to hrali, aby sme to nevzdali, tak sme sa rozhodli zahrať to pre neho. A, ako si povedal, tie texty, ktoré sme pred časom vytvorili a týkali sa vyslovene nás alebo dievčat, tak teraz nabrali naozaj úplne iný rozmer a našli sme tam veci, ktoré sme tam predtým nevideli. Už len samotný názov – Kreslím čiaru, nie vždy rovnú – je myslím dosť vystihujúci.

Budete túto inscenáciu aj naďalej hrať? Nebude príliš poznačená touto tragickou situáciou?

Určite bude poznačená, ale budeme to hrať práve preto, že nastala táto situácia. Pod jej vplyvom sme včera upravili záver špeciálne pre neho, my sme ho mali trochu iný, ale keď sa toto stalo, tak nám ten záver dal taký obrovský zmysel, že sme cítili, že to inak ani byť nemohlo, iba takto.

ZO SÚBORU CÍTIŤ TALENT, TÚŽBU A VÁŠEŇ.

Text: Karol Horváth
Foto: Michal Lašut

Stáť na stanici Detstvo a čakať na vlak do stanice Dospelosť je takmer vždy traumatizujúca záležitosť. Už nás nebaví (ani nezaujíma) to, čo bolo, a to, čo nevyhnutne príde, nás v lepšom prípade stresuje a v horšom desí. Nikdy totiž nie sme skutočná „tabula rasa“. Od prvého okamihu sme popísaní špirálami DNA našich predkov, fyzickým a sociálnym prostredím, v ktorom sme sa formovali do aktuálnej podoby toho, čo vnímame ako „ja“. Všade sú samé nástojčivé otázky, ale nikde ani jedna čo len trochu upokojujúca odpoveď. Takže téma aktuálna a páľčivá až dovtedy, pokiaľ budú teenageri, adolescenti a dospelí.

Scénografická zložka inscenácie je jednoduchá, efektná, viacvrstevná a funkčná. Tri „nekonečné“ pásy bieleho papiera sú staničnými tabuľami s odchodmi vlakov, nepopísaným papierom, „Múrom nárekov“, terčom, záznamom nehody s nakresleným obrysom obete, cestovným lístkom, oknom, predelom medzi bezpečným a tajomne temne hrozivým (objímajúce a zároveň dusiace ruky).

Problematický je text, ktorý takmer nereflektuje na tie formálne znaky poézie, ktoré ju v podstate robia samostatným literárnym druhom – trópy a rytmus. Mám

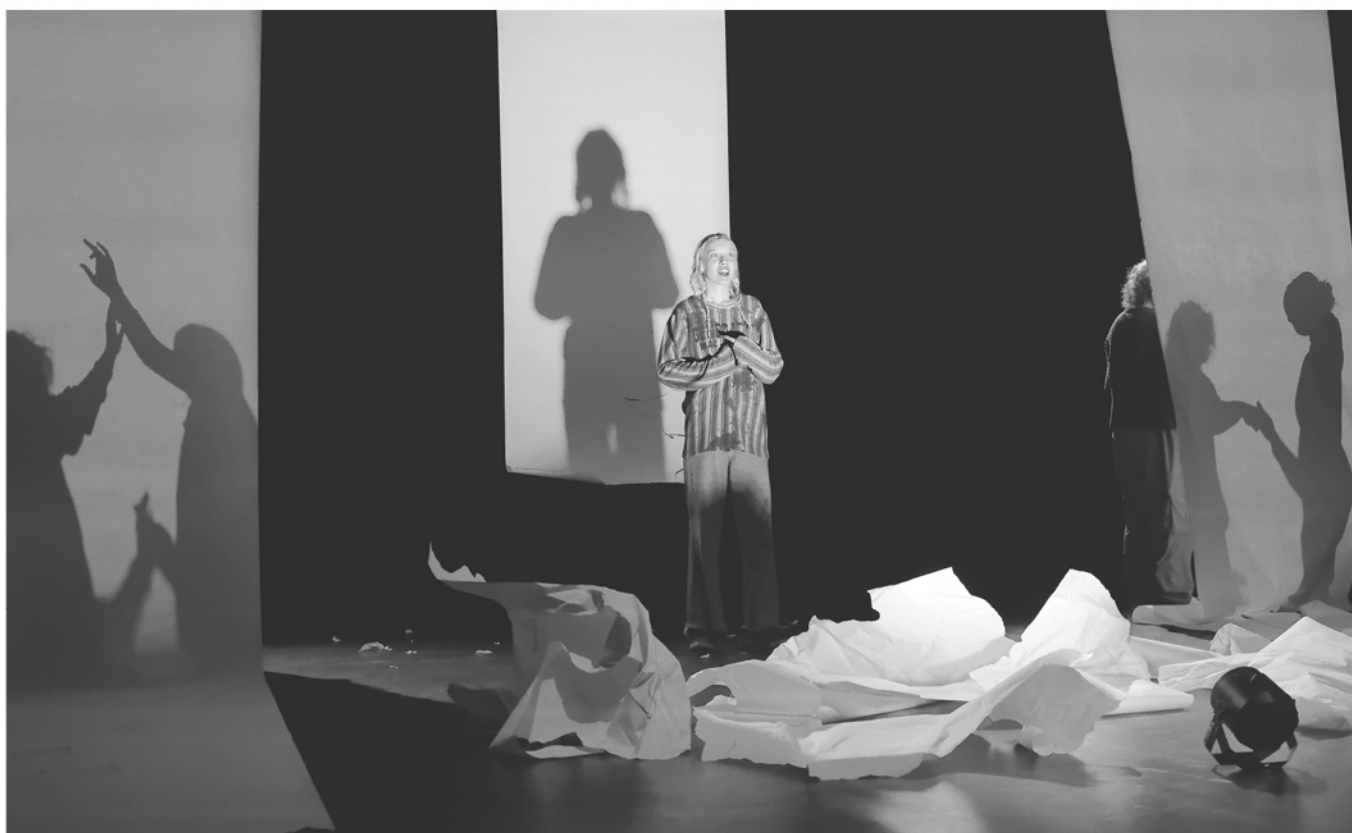
podozrenie, že textu takisto škodí kolektívne autorstvo. Silný vnútorný náboj témy je tak ťahaný do sféry miernej a nevzrušivej banality. To, čo nepochybne silne rezonuje v kolektíve divadelného súboru (alebo v kolektíve naviazanom na autorky), sa v tomto prípade neprenieslo v plnej sile a celom rozsahu do hľadiska. Alebo inak – to, čo zažiarí u vrstovníkov zo strednej školy, nemusí nevyhnutne rovnako zažiaríť aj na HK. K tomuto prispela aj, rovnako ako text, utlmená režijná zložka, ktorá oscillovala medzi náznakmi činoherných postupov (viacnásobný pokus o budovanie dramatickej situácie, vždy nečakane prerušený) a poetickými situáciami. Tie však až neprijemne často objavujú dávno objavené.

Výsledok je teda, žiaľ, menej sympatický ako zámer. Ale to nevádi, pokiaľ sú zo súboru cítiť talent, túžbu a vášň. A tie sú u všetkých „Zádrapok“ evidentne prítomné.

HODNOTENIE POROTY

POSTREHY Z HODNOTENIA INSCENÁCIE KRESLÍM ČIARU, NIE VŽDY ROVNÚ V PODANÍ DS ZÁDRAPKY ZO SENICE

Text: Dušan Jablonský
Foto: Michal Lašut

Karol Horváth: Táto téma je príšerne stará, príšerne aktuálna a bude aj o roky, pokiaľ bude ľudstvo ľudstvom.

Karol Horváth: Scénografiu považujem za naozaj vyda-
renú, pretože ponúka veľmi veľa možností.

Karol Horváth: Tam, kde nastupuje kolektívny autor,
tam je problém. To ma naučila prax.

Karol Horváth: S tým najlepším úmyslom, povedal by
som až posvätným, ste si dali neúmyselne pod nohy
také divadelné polienko.

Karol Horváth: Talent z vás kričí.

Alena Weissel Lelková: Nebola vo vás energia bojovať
s tým smútkom, iba ste ho pomenovali a akoby ste sa
s ním zmierili.

Diana Laciaková: Ja by som si vedela predstaviť, že te-
raz ste niekde v polke toho dlhého tvorivého procesu.

Diana Laciaková: Pre mňa tam vznikali veľmi
pekné obrazy.

Diana Laciaková: Áno, aj som sa potešila ústnej harmo-
nike, že tam nebude reprodukováná hudba, aj keď v lani
som si užila to techno veľmi dobre.

Karol Horváth: Prepáčte, že ja som do nej rýpal, ale ja
mám rád metal.

Diana Laciaková: Veľmi ma potešila scéna, ktorú som
si nazvala „EKG života“.

Diana Laciaková: Ja by som chcela, aby ste sa tam na
niečo nasrali, aj keď vám to možno nevyjde.

KNIŽNÝ KÚTIK

Text: Júlka Orešká

Dnes som vystriedala Alfréda v knižných típoch. Povedal, že už nevládze nad knihami ani uvažovať, čo je po festivale celkom pochopiteľné, no moja láska k literatúre je, zdá sa, akosi nevyčerpatelná. Niekoľko rokov som pôsobila v Národnom osvetovom centre ako odborná pracovníčka pre literatúru, verím preto, že mi dovoľíte zazdieľať s vami moje osobné knižné odporúčania.

Catherynne M. Valente- Dievča, ktoré oboplávalo Čarokraj v lodi vlastnej výroby

Táto krásna rozprávková knižka je pre moje odporúčania povinná. Hlavná hrdinka September sa s pomocou Zeleného Vetra dostane do Čarokraja, originálneho a smutného sveta rozprávky. Skamaráti sa s križencom šarkana a knižnice s menom A-po-L, oslobodí merida Sobotu a prežije smutné dobrodružstvo z lampášikom Svit. Svet je neuveriteľne originálny, príbeh vychádza z tradičnej rozprávkovej štruktúry, no poteší ako deti, tak aj dospelých. Kniha sa ťažko zháňa, no určite ju nájdete v niektorých antikvariátoch.

Carol Chiovatto

- Aha, čarodejnica!

Urbánne fantasy a detektívka zasadené do São Paola. Mladá čarodejnica Ísis stráži mesto pred nadprirodzenými javmi. Čaká ju zapletený prípad strateného dievčatka a matky vystrašeného chlapca. Z knihy na vás dýcha Brazília, počujete ruch mesta a v napätí otáčate strany. Ide o veľmi podarenú prvotinu mladej brazílskej autorky z dielne vydavateľstva Portugalského inštitútu.

Johnathan Safran Foer

- Všetko osvetlené

Ak si hľadáte text na budúcoročný prednes, ďalej už nehľadajte! Tento krásny poetický príbeh o hľadaní vlastných koreňov a rodinnej histórie, odohrávajúci sa na Ukrajine, má až neuveriteľné množstvo krásnych či mrazivých pasáží. V románe nájdete vojnu, nájdete lásku, magický realizmus, rozhovory dvoch mužov, ktorí sa vedľa ledva dohovoriať, o živote... Toto je kniha, ktorú by som si chcela prečítať ešte raz po prvý raz.

Alfonz Bednár

- Sklený vrch

Budovanie socializmu. Manžel si číta z deníka svojej manželky a objavuje jej krehké vnútro poznačené hrôzami druhej svetovej vojny. Plakala som po dočítaní s ústami otvorenými dokorán? Áno.

Alejandra Pizarnik

- Dánin strom

Alfréd by určite hundral, ak by som sem nezapojila aj poéziu. Túto argentínsku spisovateľku označujú ako „poslednú prekliatu poetku“ a aj napriek svojmu krátkemu životu po sebe zanechala pozoruhodné dielo. Jej básne sa vyznačujú neuveriteľnou čistotou a pátrajú po samotnom jadre ľudskej existencie.

Časopis Verzia

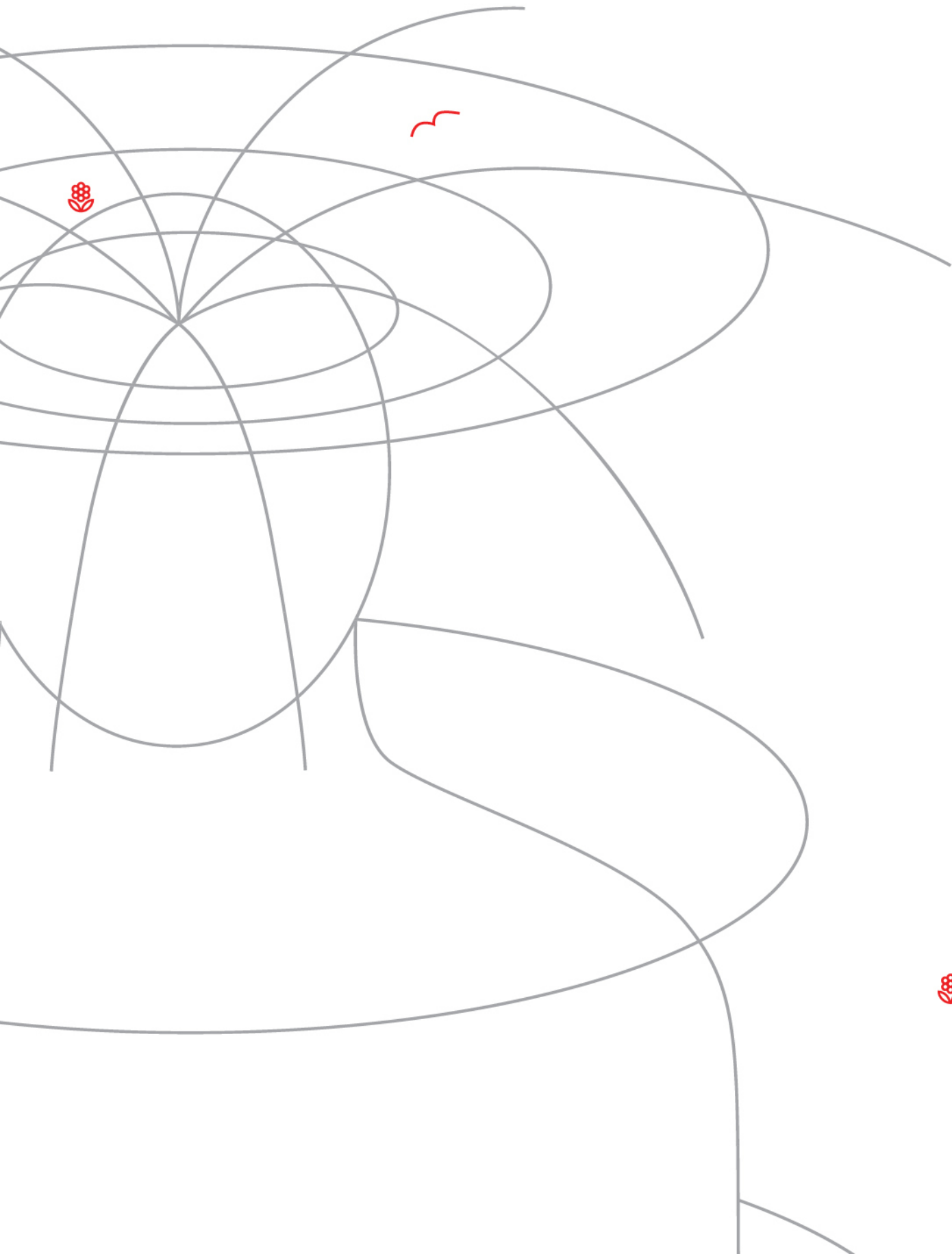
- vydáva O.Z. DoSlov

Všetkým fanúšikom a fanúšičkám dobrej literatúry určite odporúčam sledovať (aj odoberať) časopis Verzia. Ide o periodikum zamerané na prekladovú literatúru a tematické čísla nám 4x do roka prinášajú náhľad do literatúr z celého sveta. Zaujímame sa o Argentínu? Arabskú literatúru? Portugalskú fantastiku? Hodte očkom na časopis a určite nebudete sklamaní. Navyše je veľmi pekný!

KONKE

Aká je bledá táto noc! A tmavá!
A možno naša pamäť málo bdelá.
A tá, čo pominula sa, v nej pláva
a po pamäti hľadá ďalšie pominuté telá.

Jarko

DENNÍK ANONYMNÉHO POZOROVATEĽA

DEŇ 4.

8:00 Na raňajkách som stretol R.J. a dozvedel som sa, že zaspala v posteli pri tom, ako tam bolo ešte zo pár ďalších ľudí. Čiže boli v noci výdatné rozhovory až do ranných hodín.

9:20 Stretol som hlavnú šéfkú a dozvedel som sa, že večer bude na žúrke podávané šampanské. Takže sa o zvyšok postaráme vo vlastnej réžii. Nevadí, rozhodli som si, uvidíme, kto sa na čo chytí.

13:00 Po ukončení recitácií piatej kategórie si jedna zrelá dáma plná skúseností (počul som od nej, že nemá rada, keď sa jej povie staršia, alebo stará...) ulavila: Ja som mala takú trému, taká stará, na čo som sa to ja dala...

14:00 Dnes je tu celkom živý frmol, konečne to frčí na plné obrátky. Takže obed som ešte nestíhol

14:30 Idem sa naobedovať. Vravím si, že v pokoji osamote posedím v Palacinkárni. A zrazu sa pri mne pristaví D.L. Tiež ešte nestíhla obed. Tak spolu jeme. Nakoniec vlastne vysvitlo, že sú to jej raňajky, lebo ani tie nestíhla...to je tak, keď vstáva o desiatej.

15:00 Kráčam s nemenovanou osobou k hotelu a vraví: „No a čo, tak som mala na raňajky dva rumy. Na festivale môžem.“

17:00 Stretávam tri zrelé dámy plné skúseností a pýtajú sa ma, kde tu nalievajú dobré víno. Vidno, že sa náš Kubín blíži do finále.

17:20 Dostal som sa k výsledkom recitácií. A v niektorých prípadoch som nadmieru prekvapený.

19:00 Už dve hodiny sedím na rozboře IV. kategórie. A tí porotcovia akože nehovoria zle. Ale mohli by byť trochu zábavnejší.

21:20 Dohralo Dúhadlo. A začína potlesk. Minulý rok, keď pri slávnostnom programe vystúpila na pódium Jarka Čajková, tak zožala najdlhší potlesk, aký som počul. Aj sa mi slzy tísli do očí. Dnes som počul ešte dlhší potlesk.

21:24 Ešte tlieskame. Aj slzy sa tísnu.

22:20 Už mal začať ten záverečný raut, tak idem kuknúť do sály. A tam je fakt celkom plno.

23:50 Pred MSKS som stretol skupinku recitátorov. Vnútorne ma hreje, že tam sú spolu a veľmi družne sa rozprávajú. Ich hreje to, že už majú pri sebe 3 prázdne fľašky. Celkom veľa sa smejú. Ale zároveň vyrieknu slová, ktoré by asi chceli povedať porotcom, ale asi nikdy nepovedia. Tak im to tu pretlmočím: „Do p.*i, však ja som vedľa neho sedela, keď ho tí porotcovia úplne z*ebali. Jak mu to takto môžu povedať. A mne ho bolo tak ľúto, že som sa potom vôbec nevedela sústrediť na môj rozbor.“ Na obranu porotcov – bol som na tom rozboře (to bol ten málo zábavný) a podľa mňa neboli až tak krutí.

02:00 Celkom veľký hlúčik ľudí stojí pred vedľajším vchodom do MSKS. A celkom nahlas sa rozprávajú. Aj som vyslovil myšlienku, či to neprekáža tým ľuďom, ktorí tam bývajú v paneláku hneď vedľa, ale neujala sa.

03:15 Tí najvytrvalejší ešte stále žijú, ale z MSKS sme boli už vyprevadení. Nevadí. Neformálny žúr na veľkom pódiu bol veľmi milou a vďačnou bodkou za týmito dňami. Niečo, čo tu ešte nikdy nebolo, ale snáď odteraz bude. Díky Martina (to je tá veľká šéfká). Kto bol, tak ju niekde medzi 1:00-2:00 mohol vidieť veľmi intenzívne tancovať (aj s ďalšou veľkou šéfkou Renátou).

3:30 Párty pokračuje na izbe 3xx. Ale už naozaj iba vo veľmi úzkom kruhu aktívnych nadšencov. Ešte som s nimi chvíľu nadšený. Ale predsa len, už by sa si patrielo ísť spať....

CHCEL/ SME ZDIEĽAŤ DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

ROZHOVOR S MARICOU HARČARIKOVOU

Text: Julka Oreská

DP KONKE predviedlo intímnu montáž básní Miroslava Válka a Veroniky Dianiškovéj s naľahavou a jasnou výpoveďou. Intímnosť predstavenia spočívala v malom obsadení. Text prednášali dve neuveriteľne talentované herečky/recitátorky a sprevádzala ich atmosferická hra na flautu od čiernej postavy schovanej v tieňoch.

O inscenačnom procese sme sa pre vás rozprávali s režisérkou Maricou Harčarikovou.

Prečo ste si pre inscenáciu zvolili práve tieto texty?

Priviedla ma k tomu dnešná doba. Ten text nás veľmi oslovil v tom zmysle, že je vo svete veľmi napätá situácia a každý chce zaujať k tomu svoj postoj a vyjadriť sa. Práve preto sme chceli zdieľať tie myšlienky, ktoré sú podľa mňa veľmi výrazné.

Ako vyzeral váš tvorivý proces?

Ono to začalo sólovým prednesom, pretože sme si zvolili Váľkov text Oslnenie, ktorý sme dešifrovali a hľadali v ňom rôzne významy, myšlienky, ktoré napokon aj zazneli a dotýkajú sa aj súčasnej situácie. Je až neuveriteľné, aký je tento text, ktorý vznikol ešte v šesťdesiatych rokoch, aktuálny aj teraz. Čo všetko v ňom bolo obsiahnuté. S Veronikou Dianiškovou sa to celé krásne prepojilo a dotvorilo.

Obe dievčatá sú sólové recitátorky a chceli vytvoriť aj niečo takto kolektívne. Využili sme preto tento pôvodne sólový prednes a ja veľmi rada pracujem s živou hudbou, tak sa to takto celé vyskladalo. Aké zmeny ste na tomto predstavení robili od jeho vzniku až po dnešné vystúpenie na celoštátnom kole HK?

Ten proces bol naozaj pestrý. Pôvodne sme začínali s úplne inými prostriedkami, inými rekvizitami. Dokonca sme to konzultovali aj s vedúcim katedry na DAMU a on nás veľmi krásne naviedol na tú intimitu výpovede. Už do krajského kola sme teda šli bez tej prvotnej rekvizity v takom trochu zovretí. Ako sa na to však človek díva, tak hľadá ďalej prostriedky, ktorými by sa dalo ešte viac vypovedať tú atmosféru a strach pred vojnou, strach zo straty blízkych. Ja osobne som túžila mať vojenský kufor, no ten je labilný, tak sme použili túto bedňu na muníciu. Najviac som sa však snažila dbať na to, aby sa v tom celom nestratilo slovo, tie texty básní, ktoré sme zvolili.

Je niečo, čo by ste nám ešte chceli k tomuto predstaveniu odkázať?

Určite by som sa zamerala na samotný záver nášho predstavenia, kde apelujeme na to, aby tie naše chladné srdcia trochu možno roztopili tie ľady. Aby sme boli k sebe citliví, láskavejší, pozornejší, empatickejší...

ROZHOVOR S MARICOU HARČARIKOVOU

SÚ SPRÁVY, KTORÉ NEUNESÚ VLASTNÚ VÁHU

Text: Diana Laciaková
Foto: Michal Lašut

Báseň – motto 69. ročníka HK od Veroniky Dianiškovej sa objavila v scénickej kompozícii košického Divadla KonKE My – uprostred oslnenia. Dianiškovej a Váľkova poézia tvorili iskrivý základ minimalistického konceptu založeného na verbálnej interpretácii.

Mimoriadne disponované interpretky vo veľmi presnom a v sugestívnom prejave pracovali s detailným výkladom textu, ktorý dopĺňali významovým gestom a štylizovaným pohybom. V jednoduchých čierno-bielých kostýmoch predstavovali dve entity jednej osobnosti, protiklady tvoriace celok, vnútornú rozporuplnosť v sekvenčných pozíciách. Najväčšiu silu výrazu dosahovali v spojení s minimalistickým pohybom, a to doslova – zmenou pozície rúk opretých o debnu či pohľadom. V niektorých mizanscénach išlo o majstrovské zvládnutie takéhoto spôsobu interpretácie. Základným a zároveň jediným scénickým predmetom bola debna na náboje a samopal. Jeho sila tkvela v prirodzenej výpovednosti (a nadväznosti na tému) a

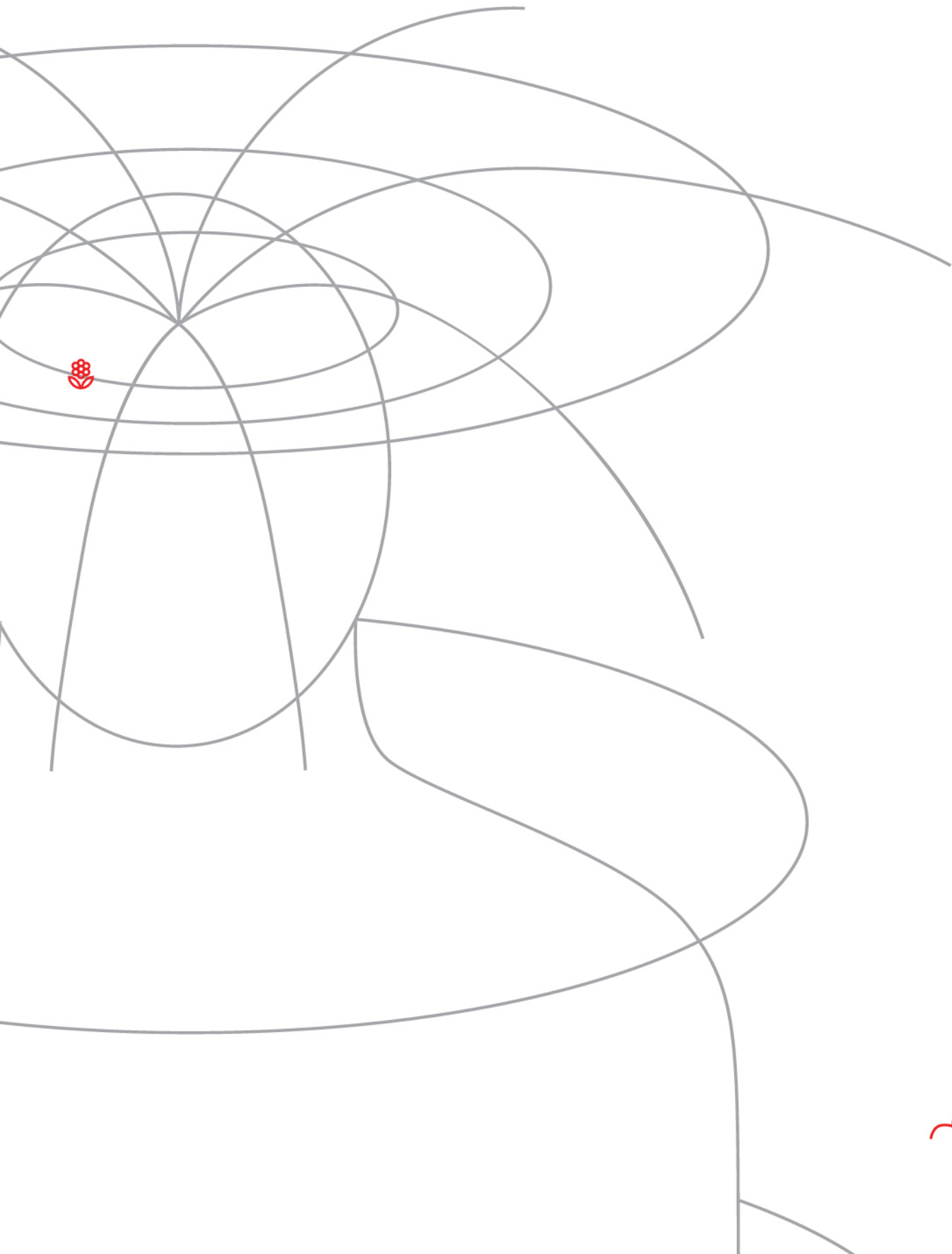
vhodne zvolených akciách podporujúcich metaforizáciu témy. Okrem herečiek bola na scéne prítomná hudobníčka – záhadná postava s flautou. Jej dramatický a významový potenciál sa naplno nerozvinul, bola zrejmá snaha o podfarbenie mizanscén a podporu nálady. Najsilnejšie momenty vznikali pri kontrastnom spracovaní myšlienky, zapracovanej do diela (ako aktívna scénická zložka). Významným hráčom inscenácie bolo svetlenie. Snaha o farebnosť, temporytmus zmien, základné nastavenie „tmavšieho rámu“ však narazili na obdobné koncepčné nastavenie ako hudba – nestali sa súčasťou scén a diela, len ich pozadím a často popisným.

Akcentom na verbálnu zložku sa Divadlo KonKE v inscenácii My – uprostred oslnenia priblížilo forme recitačného kolektívu – a vskutku poctívá interpretácia poetického predlohy bola nielen určujúcou kvalitou diela, ale aj jej určujúcim pôžitkom.

}

DÚHADLO

Hrdina Odysseus občas zamáva
nám veslom ako rukou.
Nechodí v kruhu, iba do oblúkov,
a niečo krehko oblé je v tých postavách.
Jarko

SME KRAJINA, KDE JE INKLÚZIA EŠTE LEN NA VZOSTUPE

Text: Julka Oreská
Foto: Michal Lašut

ROZHOVOR S ERIKOM FORGÁČOM Z DIVADLA DÚHADLO

Za týmto výnimočným predstavením, ktoré naplnilo dolnokubínsku divadelnú sálu stála Judita Sadíleková. Naša dvorná režisérka Hviezdoslavovho Kubína si však zaslúžila po tomto nabitom dni (a celom festivale!) prestávku, preto sme sa rozhodli vyspovedať Erika Forgáča, ktorý pracuje s týmto mladým hereckým kolektívom už niekoľko rokov.

Prečo ste si zvolili túto tému?

Tento text bola voľba tvorivého dua Judity a Elišky Sadílekových. My sme to potom iba schválili. Oslovili sme ich, aby s našim kolektívom vytvorili predstavenie. Minulý rok sme robili skôr tradičnejšie divadlo, ale snažíme sa každoročne ten žáner nejako meniť. Nikdy sme nerobili divadlo poézie, tak sme si povedali, že by sme to mohli skúsiť. Presne preto sme sa rozhodli osloviť Juditu.

Následne nám s Eliškou predstavili predlohu a my sme sa tým hneď nadchli. Ako povedala aj porota, je to nadčasový príbeh o hľadaní hrdinstva nielen v minu-

losti, nie o deklarovaní hrdinstva, ale aj o hľadaní toho hrdinstva v súčasnosti. O hľadaní hrdinu v nás samých. Keďže robíme s ľuďmi s inakosťou, so znevýhodnením, tak v nich tých hrdinov vidíme každodenne a snažíme sa, aby ich v sebe nachádzali aj oni. Zdalo sa nám to veľmi sympatické. Voľba bola teda jasná, hneď sme povedali, že poďme do toho. Ten proces bol samozrejme dlhší. Tvorba trvala približne päť mesiacov, čo ale mohlo byť samozrejme aj dlhšie.

Aké má špecifická práca s ľuďmi, ktorí majú takéto znevýhodnenie?

V prvom rade, my sme súbor, ktorý funguje 18 rokov. Hercov a herečky, ktorých ste mohli vidieť sme v podstate vychovali my, ako terapeuti od ich 4-5 rokov. My sme liečební pedagógovia a Esterka je dramaterapeutka. Čez terapeutické prostriedky súvisiace s divadlom, prvky dramatickej výchovy a dramaterapie, využívali na osobnostný, ale aj celkový rozvoj dieťaťa podľa toho, v ktorej fáze sa aktuálne nachádza. Keď má 4 roky, potrebuje iný prístup, ako keď má 10,

puberta, adolescencia... Teraz majú herci od 17 do 26 rokov, a to sú už v podstate mladí dospelí ľudia, ktorí sú pripravení. Takto nejako v skratke. Z počiatku sme dávali viac dôraz na terapeutické aspekty, na terapiu ako na produkt – tým myslím tú inscenáciu. V súčasnosti sa to otočilo. Snažíme sa, aby ten produkt vystupoval nad ten terapeutický zámer. Predsa len, už sú dospelí. Musia pracovať, musia mať určitú zodpovednosť a zároveň chcú byť hercami, chcú hrať divadlo. To v sebe nesie určité atribúty, ktoré musia spĺňať. Preto pracujeme na tom, aby to dielo, ktoré spolu vytvoríme, malo plnohodnotné umelecké kvality. Aby to bolo divadlo, na ktoré sa pôjdete pozrieť. Myslím si, že v tomto predstavení sa nám to podarilo. Aj vďaka odborníkom. Je to pre nás tretie predstavenie s takouto ambíciou.

Ako sa niekto môže dostať do vášho súboru?

Sme momentálne uzavretá skupina. Máme 16 hercov a herečiek, dnes ste videli 12 z nich, teda niektorí nemohli prísť. Už aj tento počet pokladala režisérka za veľmi veľký počet hercov, ale podarilo sa jej s tým popasovať. Po konzultácii s nami, samozrejme. My sme tvorili s týmito ľuďmi prvé inscenácie, poznáme ich a vieme, ako s nimi pracovať. Režisérka má určité umelecké predstavy, takže sme vedeli, že tam chceme mať väčšinu našich hercov. Ak chce k nám niekto prísť... Bijeme sa s touto myšlienkou, pretože už teraz je nás skutočne veľa. Jediným riešením je prehovoriť nás, aby sme otvorili novú skupinu.

Aké možnosti majú ľudia s Downovým syndrómom na Slovensku? Ako sa môžu zapojiť do spoločnosti, keď chcú?

Veľmi málo. Sme krajina kde je inkľúzia ešte len na vzostupe. Ľudia ešte len spoznávajú tých ľudí. Je pravda, že práve s ľuďmi s Downovým syndrómom nemá spoločnosť taký problém, ako pri iných diagnózach. Videli ich v televízii, počuli ich v rádiu, stretávajú ich na ulici. Nie je to ako po páde režimu, keď sa títo ľudia ešte len začali objavovať v spoločnosti a všetci sa na nich pozerali s obdivom. Aj teraz to, samozrejme, robia. Nestretneme každý deň človeka s Downovým syndrómom, ktorý vyzerá inak.. A preto stále pracujeme na tom, aby ľudia s Downovým syndrómom, ktorí na to, samozrejme, majú kapacitu, mohli plnohodnotne zapojiť do spoločnosti. Majú nejaké mini práce, brigády. Pracujú v reštaurácii ako obsluha, niektorí vy-

pomáhajú v Curaprox. Väčšina z nich ale ešte chodí na praktickú školu, nedávno nám niektorí skončili v kuchárstve. Ale to uplatnenie je pre nich minimálne.

Majú teda vôbec nejaké možnosti?

Práve toto je aj naša výzva a jeden z cieľov, ktorý sme si ako divadlo stanovili. Chceme vytvárať plnohodnotný priestor pre začlenenie týchto ľudí do pracovného prostredia. Aj my pokladáme herectvo a umenie za prácu. Stretávame sa pravidelne – síce len raz do týždňa, ale je tam tá pravidelnosť. Stretneme sa a tvoríme – nielen komunitu, ale aj to divadlo. Pracujeme pod režisérskou taktovkou, my im s tým pomáhame, ale je to ich zodpovednosť, je to ich práca. Na Slovensku je to pomerne ťažké, na západe je inkľúzia oveľa lepšia. My Slováci sme ako národ veľmi neprajní. Aj bežní Slováci nemajú naplnené základné potreby a preto ľudia, ktorí majú nejaké znevýhodnenie, v podstate nemajú šancu. Keď nemá svoje potreby naplnené človek z majoritnej spoločnosti – mám na mysli prácu, spravodlivé ohodnotenie práce, spravodlivé ohodnotenie mužov a žien – a tým pádom nemôžeme čakať, že budú mať príležitosti ľudia so znevýhodnením.

Čo môžeme my, bežní ľudia, robiť pre to, aby sme túto situáciu pre nich nejako zlepšili?

Minimálne sa prihovoriť. Brať to ako normu. Respektíve, človek s Downovým syndrómom nie je človek, ktorý bežne komunikuje. Niektorí nerozprávajú, pretože majú problém v hovoridlách. Ale byť ľuďmi, ktorí sú tolerantní, je podľa mňa základ – mala by to byť základná vlastnosť spoločnosti. A tým nemyslím len ľudí s Downovým syndrómom. Myslím aj na ľudí, ktorí majú akýkoľvek problém. Napríklad aj cukrovka či celiakia je v dnešnej dobe samozrejmosťou, nad ktorou sa nikto nepozastaví. Ľudia to poznajú a bežne to prijímajú.

Osobne si myslím, že ak v reštaurácii príde ako obsluha človek s Downovým syndrómom – áno, tá reč možno nie je dokonalá – ale zaslúži si našu pozornosť, naše poďakovanie. Zaslúži si pracovať a byť ohodnotený. Minimálne tým prijatím. To je normálne.

Ani my nevieme, kedy budeme potrebovať pomoc. Medzi zdravím a využívaním sociálnej služby na Slovensku je veľmi tenká hranica a nikdy nevieme, kedy ju budeme potrebovať.

ZÁŽITOK SPOLUPATRIČNOSŤ OBDIV

Text: Alena Weisel Letková
Foto: Michal Lašut

Divadlo Dúhadlo z Bratislavy je už roky účastníkom divadelných prehľadok ochotníkov. Poctivým pedagogickým prístupom k deťom s Downovým syndrómom využívajúcim princípy tvorivej dramatiky a dramaterapie z neho jeho osvietení vedúci Lucia Kralovičová a Erik Forgáč vyformovali divadelné zoskupenie dnes už dospelých členov, ktoré na divadelné prehľadky prináša kvalitné inscenácie a rôzne závažné témy.

Príbeh Odyssea, hrdinu a víťaza Trójskej vojny, ktorého nekonečná cesta domov bola pretkaná mnohými dobrodružstvami a úskaliami inšpiroval súbor k vytvoreniu inscenácie *Odysseov návrat*. Na kvalitnej viacvrstvnatej predlohe rovnomennej básne Jána Buzássyho a pod režijným vedením Judity Sadílekovej a dramaturgičky Elišky Sadílekovej postavili ambicióznú inscenáciu zaoberajúcu sa témou hrdinstva a otázkami s ním súvisiacimi. Kto je hrdina? Sme len hračkami v rukách bohov alebo máme slobodnú vôľu? V politickej situácii Slovenska, keď spoločnosť zúfalo potrebuje "vodcov", ktorým sa dá veriť, že im záleží na blahu krajiny a jeho ľudu a nie len na svojom vlastnom, vyznel až odzbrojujúco aktuálne slová: Muž, ktorý dobýjal svet, musí nakoniec dobyť vlastnú krajinu, aby sa mal kam vrátiť.

Výrazná scénografia presahujúca do hľadiska postavená na alumíniovom materiáli a igelite, ktoré zrkadlili svetlo, vytvorili dokonalú ilúziu mora v mesačnom svete, kontúru oblúka zapadajúceho slnka na obzore, či plachiet lodí no vode... Svetlo sa tak stalo dynamickým znepokojivým prvkom, ktorý dobre podporoval temnú atmosféru v spoločnosti roky čakajúcej na

návrat svojho kráľa. Kostýmovanie esteticky i funkčne prepojovalo dávnu minulosť so súčasnosťou. Šedá farba kostýmov chóru, jeho bohaté vrstvenie a koncepčná práca so štronzom evokovali predstavu starovekých reliéfov zvečňujúcich hrdinské boje svojich mytologických hrdinov. Na mieru šitá scénická hudba a operný spev zo starej platne intenzívne podčiarkovali nadčasovosť diela a podporovali vážnosť jeho tém. Aj interpretačný výkon Andreja Rácza ako Odyssea čerpal z temnejších polôh unaveného hrdinu vyčerpaného z nekonečných bojov a pochybností, či domov, kam sa vracia ešte existuje v podobe ako ho opúšťal. Prezlečenie za úbohého žobráka, ktorým mal preniknúť do paláca a dobyť naspäť svoj trón, na ktorý majú záľusk už iní, tak v interpretácii súboru nadobudlo doslovné konotácie a dokonale vystihlo jeho vnútorný pocit a rozpoloženie človeka, ktorý pochybuje o zmysle svojich skutkov a ostane večným tulákom hľadajúcim svoj domov.

Vykročenie do publika bolo jasným odkazom. Hranie na túto vážnejšiu strunku Buzássyho predlohy bolo legitímnou voľbou a fungovalo skvele, preto v celkovej koncepcii humornejšie repliky pôsobili trochu cudzoročno. Nové technické zázemie a väčší priestor logicky priniesli problémy s temporytmom, nepresnými svetelnými a hudobnými strihmi, ale celkové sústredenie kolektívu, disciplinovaný zodpovedný prístup všetkých interpretov a zanietanie pre tému, poctivý dramaturgicko-režijný prístup vo všetkých zložkách prevážil odstrániteľné nedostatky a v hľadisku zanechal silný pocit umeleckého zážitku, spolupatričnosti a obdivu.

MOMENTKY Z REFLEXÍ D/VADLO DÚHADLO

Text: Julka Oreská

Divadlo Dúhadlo bolo posledné divadlo poézie, ktoré sme mali možnosť počas Hviezdoslavovho Kubína 2025 vidieť. Niet divu, že bola sála plná. Tešíme sa, že sme mali možnosť zhladať dielo Judity Sadíľekovej a šikovných mladých hercov, ktorí spoločne stvárňali báseň Jána Buzassyho.

Porota: Prečo ste zvolili tú rozprávačku takto?
(ticho)

Judita: Jáj, mám odpovedať?

Elžka Sadíľeková: V tom texte nie je nič navyše. To je len čistý Buzassy.

Karol D. Horváth: Ja som ten súbor vôbec nepoznal, potom som sa pozrel do bulletinu a hovorím si OHO-HOHOOOOOOO!

Fotograf poroty: Tentokrát s vami nesúhlasím.

Diana Laciaková: V čom konkrétne?

Fotograf: No v ničom!

MOMENTKY Z REFLEXÍ DP KONKE

Text: Julka Oreská

DP KONKE v intímnej zostave predstavilo montáž básní Miroslava Válka a Veroniky Dianiškovej. Porota ani nevydychovala a takmer bezprostredne po predstavení zasadli k hodnoteniu.

Diana Laciaková: Ako bývalá recitátorka som si veľmi užila, čo ste si tam vy dve išli.

Marica Harčariková: Ja som do tejto inscenácie objednala vojenský kufor a prišla mi takáto debna. Skladujú sa v nej náboje, je tam normálne aj diera po strele.

Diana Laciaková: Ono to nemusí byť tančiareň, ale

malo by to niekam gradovať.

Karol D. Horváth: Ja sa skúsím tak teoreticky zamyslieť, kde mám ja osobne rozdiel medzi prednesom a divadlom poézie. Ale je to asi rozdiel ako medzi sólistom a orchestrom.

Karol: Ja som rozmýšľal, že prečo som sa tam tak ošíval.

Marica: Tak sa neošívaj, ty sa stále len ošívaš.

Karol: Ja som taký ošivací typ.

VÝROKY POROTY

M.L.: Bola to tréma?

Recitátorka: Bolo to viac ako tréma.

Recitátorka: Tie čižmy, čo som mala na sebe v dvoch predchádzajúcich kolách, som si zabudla doma.

R.V.: Aj tú baretku ste si mali zabudnúť.

R.V.: ...vaším prirodzením. Teda prirodzenosťou.

Erik Forgáč: Ďakujem celému spoločenstvu, čo sme sa tu zišli. Veľmi ma to tu tešilo.

P.M.: Spišské nárečie je jediné, ktoré nemá kvantitu.

Ale vy bývate dosť ďaleko odtiaľ.

R.V.: Chcete sa vyjadriť?

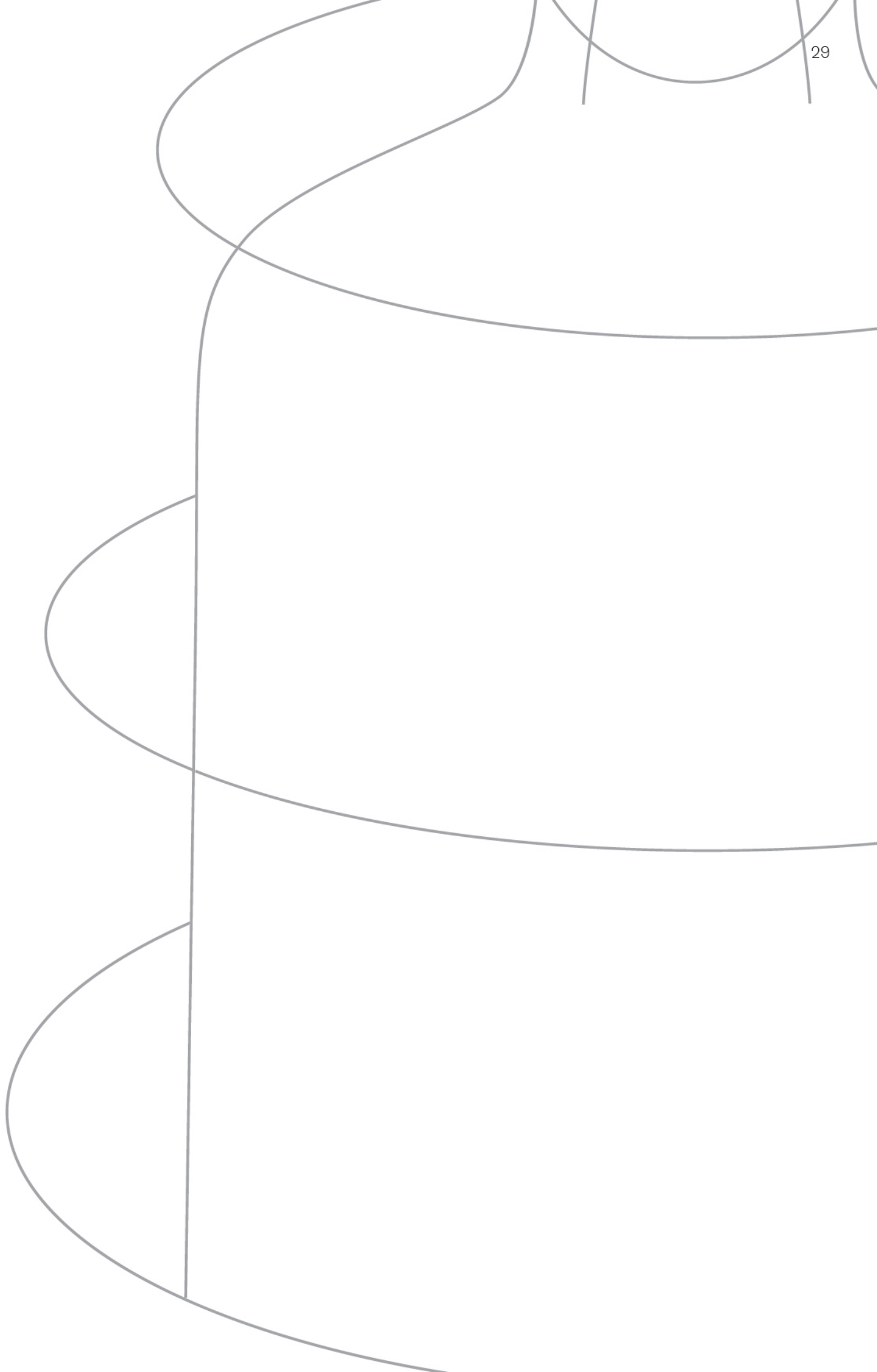
Recitátor: Ďakujem krásne.

R.V.: Nie je to povinné.

R.V.: Prídete dopredu, či chcete radšej zozadu?

R.V.: Bojíte sa nás?

Recitátorka: Áno, mám taký rešpekt.

PROTOKOL O VÝSLEDKOVCH A OCENEN/ACH HV/EZDOSLAVOV KUBÍN - KOLEKTÍVY 2025

IDENTIFIKÁCIA SÚŤAŽE

Stupeň súťaže:	Celoštátne kolo
Okres/Región/kraj:	-
Názov podujatia:	71. Hviezdoslavov Kubín
Hlavný organizátor:	Mestské kultúrne stredisko, Dolný Kubín
Adresa organizátora:	Námestie slobody 1269/3, 026 01 Dolný Kubín
Zodpovedná osoba:	Mgr. art. Renata Jurčová
Telefónny kontakt:	+421-915-968-433
E-mail:	renata.jurcova@nocka.sk
Miesto konania:	Mestské kultúrne stredisko, Dolný Kubín

INFORMÁCIE O SÚŤAŽI

Meno a priezvisko fotografa:	Michal Lašut	Celkový počet účinkujúcich detských recitačných kolektívov a divadiel poézie:	12
Meno a priezvisko autora/ov audiovizuálneho záznamu:	František Dobija	Celkový počet účinkujúcich:	165
Meno a priezvisko grafického dizajnéra:	MgA. Laura Morovská	Celkový počet divákov:	1007
		Bolo Vaše kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín zlúčené s ďalšími súťažami do 1 podujatia?	nie
		Súčasťou bola aj vzdelávacia aktívita (nie rozborový seminár):	nie

VÝSLEDKY SÚŤAŽE I. KATEGÓRIA - RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE DETÍ

Predseda odbornej poroty:	doc. PhDr. Miron Pukan, PhD.
Členovia odbornej poroty:	Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD., Mgr. art. Matej Moško
Celkový počet prihlásených kolektívov:	6
Celkový počet účinkujúcich:	105
Celkový počet divákov:	568

Hlavná cena:
DS Únikový východ, ZUŠ Veľký Krtíš
Anna Höglundová - Rozhovory s kráľom

Špeciálna cena: -

PÁSKA:**zlaté:**

DS Únikový východ, ZUŠ Veľký Krtíš
Anna Hőglundová - Rozhovory s kráľikom

DDS ÚSMEV
Základná škola s materskou školou Babín
Tereza Olhová - Agáta, kde si?

strieborné:

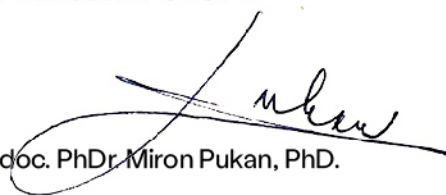
DDS Bebčina, ZUŠ Štefana Baláža Nová Dubnica
Štánkovský, Vladislav - Šaty robia človeka?

Sovícatá, ZŠ s MŠ M. Hella Štiavnické Bane
Ján Navrátil, Nata Hostovecká, Milan Ferko, Valentín
Šefčík - Bola raz...

bronzové:

Čo sme, to sme
Základná škola, Juh 1054, Vranov nad Topľou
Peter Ničík, Mgr. Zuzana Demčáková - Včera pršali
gombíky

DDS Bastriguly, ZŠ, ZUŠ Nové Zámky Nové Zámky
Rondo - Romana Romanyšin, Andrij Lesiv (Vojna,
ktorá zmenila Rondo), Ján Štrasser (montáž)

PREDSEDA POROTY:

doc. PhDr. Miron Pukan, PhD.

VÝSLEDKY SÚŤAŽE**II. KATEGÓRIA – RECITAČNÉ KOLEKTÍVY A DIVADLÁ POÉZIE
MLÁDEŽE A DOSPELÝCH**

Predseda odbornej poroty: Mgr. Diana Laciaková
Členovia odbornej poroty: Mgr. art. Alena Weisel Leľková,
Mgr. Karol Horváth

**Celkový počet prihlásených
kolektívov:** 6
Celkový počet účinkujúcich: 60
Celkový počet divákov: 723

Celkový počet divákov: 568

Hlavná cena:

Datívu, ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre
Ivana Gibová – Tri stratené detstvá

Špeciálna cena:

Divadlu Dúhadlo;
Up-Down syndrom o.z. Bratislava
Ján Buzássy - Odysseov návrat
Špeciálna cena za výpravu
a scénickú hudbu

S3, Divadlu Akadémie umení Banská Bystrica
Rupi Kaur – KATHAKCHINTA
Špeciálna cena za scénickú výpravu

DP KONKE, Konzervatórium
Petra Dvorského, Košice
Veronoka Dianišková, Miroslav válek
- My-uprostred oslnenia
Špeciálna cena za kolektívny
interpretačný výkon

Nekondenzovaný chromozóm,
Základná umelecká škola
Jozefa Rosinského, Nitra
My house is burning - Oľga Glušť/ková,
Filip Németh – montáž
Špeciálna cena za využitie nových
divadelných foriem
a aktuálnu tému

PÁSMA:

zlaté:

Datív, ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre
Ivana Gibová – Tri stratené detstvá

Divadlo Dúhadlo; Up-Down syndrom o.z. Bratislava
Ján Buzássy - Odysseov návrat

strieborné:

S3, Divadlo Akadémie umení Banská Bystrica
Rupi Kaur – KATHAKCHINTA

DP KONKE, Konzervatórium Petra Dvorského, Košice
Veronika Dianišková, Miroslav válek - My-uprostred
oslňenia

Zádrapky; Základná umelecká škola Senica
Kolektív - Kreslím čiaru nie vždy rovnú

bronzové:

Nekondenzovaný chromozóm, Základná umelecká
škola Jozefa Rosinského, Nitra
My house is burning - Oľga Glušťáková, Filip Németh
- montáž

PRESEDNÍČKA POROTY:

Mgr. Diana Laciaková

PROTOKOL O VÝSLEDKOV A OCENEN/ACH HV/EZDOSLAVOV KUBÍN - MLÁDEŽNÍCKI A DOSPELÍUMELECKÝ RECITÁTORI 2025

INFORMÁCIE O SÚŤAŽI

Meno a priezvisko fotografa: Michal Lašut

**Meno a priezvisko
autora/ov audiovizuálneho
záznamu:**

František Dobija

**Meno a priezvisko
grafického dizajnéra:**

MgA. Laura Morovská

**Celkový počet účinkujúcich
detských a dospelých recitátorov:** 36
Celkový počet účinkujúcich: 250
Celkový počet divákov:

**Bolo Vaše kolo súťaže Hviezdoslavov
Kubín zlúčené s ďalšími súťažami
do 1 podujatia?** nie
**Súčasťou bola aj vzdelávacia
aktívita (nie rozborový seminár):** nie

VÝSLEDKY PREHLIADKY A SÚŤAŽE IV. KATEGÓRIA - PREDNESU POÉZIE MLÁDEŽE A DOSPELÝCH

predseda odbornej poroty: MUDr. Richard Veselý
členovia odbornej poroty: doc. PhDr. Helena Čertíková,
Mgr. art. Zuzana Budinská, ArtD.,
MgA. Martina Longinová, Mgr. Peter Miščák, PhD.
počet súťažiacich: 9

1. miesto/priamy postup:

Hana Hvozdíková, Nitra
Sylvia Plath, Ted Hughes - Sylvia Plath,
Ted Hughes: Listy a výkriky Básne pre Sylviu Plathovú (montáž)

2. miesto:

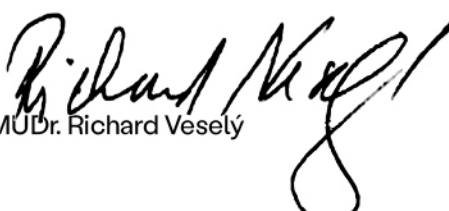
Marek Šivák, Malacky
Wisława Szymborska - Deti doby, Na sklonku storočia, Tortúry(koláž)

3. miesto:

Tamara Richtárechová, Bánovce nad Bebravou
Ingeborg Bachmannová – Osvietenie

Diana Prachárová, Veľký Krtíš
Jana Bodnárová, Renata Jurčová - Nahá

PREDSEDA POROTY:

MUDr. Richard Veselý

IV. KATEGÓRIA PREDNESU PRÓZY

predseda odbornej poroty: MUDr. Richard Veselý
členovia odbornej poroty: doc. PhDr. Helena Čertíková, Mgr. art. Zuzana Budinská, ArtD., MgA. Martina Longinová, Mgr. Peter Miščák, PhD.
počet súťažiacich: 8

1. miesto/priamy postup:

Adela Hirčáková, Nitra
 Ivana Gibová – Babička

2. miesto:

Samuel Kurák, Rimavská Sobota
 Laco Kerata – Hortenzia

3. miesto:

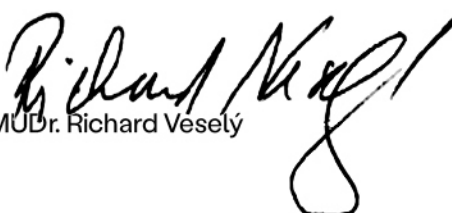
Viktória Biróva, Prešov
 Delmore Schwartz - Hamlet alebo nikto tu nie je v poriadku

Tatiana Altusová, Žilina
 Veronica Pacini - Ženské telo

čestné uznanie:

Michaela Žatková, Považská Bystrica
 Soňa Uríková - O tuhom

PRESEDA POROTY:

 MUDr. Richard Veselý

V. KATEGÓRIA PREDNESU POÉZIE

predseda odbornej poroty: MUDr. Richard Veselý
členovia odbornej poroty: doc. PhDr. Helena Čertíková, Mgr. art. Zuzana Budinská, ArtD., MgA. Martina Longinová, Mgr. Peter Miščák, PhD.
počet súťažiacich: 9

1. miesto:

Andrej Rácz, Nitra
 Brane Mozetič - Sny v inom jazyku (montáž)

3. miesto: neudelené

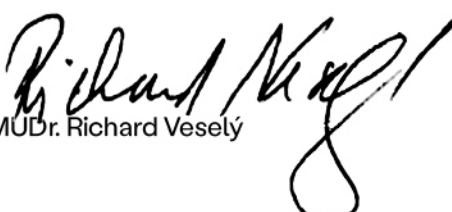
2. miesto:

Mariana Ondrejová, Prešov
 Ľudmila Podjavorinská – Utopená

2. miesto:

Erik Forgáč, Bratislava
 Daniel Pastirčák - Oči Milady Horákovovej

PRESEDA POROTY:

 MUDr. Richard Veselý

V. KATEGÓRIA PREDNESU PRÓZY

predseda odbornej poroty: MUDr. Richard Veselý
členovia odbornej poroty: doc. PhDr. Helena Čertíková,
 Mgr. art. Zuzana Budinská, ArtD.,
 MgA. Martina Longinová, Mgr. Peter Milčák, PhD.
počet súťažiacich: 8

1. miesto:

Mária Mišunová, Nitra
 Kjersti A. Skomsvold - Čím rýchlejšie kráčam, tým som menšia

2. miesto:

Mária Škarohlídová, Bratislava
 Václav Pankovčin - Tri ženy pod orechom

2. miesto:

Patrik Viňaš, Košice
 Daniel Majlíng - Z denníka spisovateľa
 P.Tarassenka

PRESEDA POROTY:

 MUDr. Richard Veselý
3. miesto:

Jarmila Ráczová, Nitra
 Soňa Uriková - Na samote

 Katarína Jánošíková, Liptovský Mikuláš
 Jean-Paul Sartre - Múr

čestné uznanie:

Martina Mareková, Trnava
 Anonymný kolektív spisovateľov (Balša, Darovec,
 Erdélyi, Gibová, Hochholczerová, Janáč, Medeši,
 Micenková, Pupala, Štefánik, Vadas - Hnoj (z
 knihy Mastný muž

PÁ, O. HVIEZDOSLAV XX

Už je ich, barde môj a skvostný priateľ,
prelestných veršov dvakrát desať.
Chce sa mi občas hrboľ neotesať
a v drsne krvavom a krutom šate

vychrstnúť nášho bólu krutý prúd...
No aký budem prímer pre mlad?
Zoschnutá, tvrdá, pluhá žemľa,
z ovsíka dozretého z trudných hrúd?

Nuž sa len žiaľne lúčim s tebou, Kubín!
A odpusť starcu plachú slzu v oku.
Už teším sa na nezábudku modrookú,

ktorá mi nedá zapomenúť na ťa.
Tak o rok vyplávaš zas z poetických hlbín
a všetci sa ťi do náruče vrátia.

Jarko Broz

71. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

INFO #5

© 2025

ŠÉFREDAKTOR:

JARKO BROZ

REDAKTORI:

DUŠAN JABLONSKÝ, PAVOL NÁTHER,
JULKA ORESKÁ, ALEXANDRA MÚDRA,
ALFRÉD TÓTH

GRAFICKÁ ÚPRAVA INFONOVÍN:

VIKTÓRIA JEHLÁROVÁ

V SPOLUPRÁCI S AUTORKOU

VIZUÁLNEJ IDENTITY:

LAURA MOROVSKÁ

VYDÁVA:

NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM,
BRATISLAVA & MESTSKÉ KULTÚRNE
STREDISKO, DOLNÝ KUBÍN

WWW.NOCKA.SK

WWW.MSKSDK.SK

FB/HVIEZDOSLAVOV KUBÍN